

Wakita ya t̀̀bikioru ana ndam Hebri ni Ere ye ti m̀̀d̀mki ka wakita ya t̀̀bikioru ana ndam Hebri ni

Maslaᅇa ya ti à̀̀b̀̀ki wakita hini ni à̀̀d̀̀fay slimi gayanᅇ ndo. Mis ndahanᅇ t̀̀d̀̀m bi Pol, ay à̀̀b̀̀ki ma akada ga Pol ya à̀̀b̀̀ki ni ndo. Ku tamal nahkay nᅇᅇgu ni nday ya ti à̀̀sl̀̀rikaboru wakita ana tay ni t̀̀s̀̀era nanᅇ a (13.18), nanᅇ day à̀̀s̀̀era Timote bay ya ti t̀̀grakabu t̀̀w̃i akaba Pol na (13.23).

Wakita hini à̀̀nj̀̀ki akada wakita ya t̀̀sl̀̀rikaboru ana mis ni do : anj̀̀ki ti akada ga zlam ya t̀̀cahi ana mis ni. Si gwar ka mandav gani day kwa ti m̀̀di ah̀̀r ana pakama ya t̀̀b̀̀ki akada ga wakita ya t̀̀sl̀̀rikaboru ana mis ni (13). Bi t̀̀cahi zlam ana mis, m̀̀k t̀̀b̀̀ki ka wakita ga m̀̀sl̀̀rikaborani ana mis ndahanᅇ.

T̀̀sl̀̀rikaboru ti ana ndam Hebri ndahanᅇ, ndam Zude ya t̀̀g̀̀skabá Yezu a ni. Tawayay t̀̀d̀̀fiki ana tay Yezu ti g̀̀d̀̀akani à̀̀tam m̀̀sl̀̀r ge Melefit (1), à̀̀tam M̀̀wiz (3 ; 4.1-13), à̀̀tam ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ni d̀̀k (4.14-16 ; 5 ; 6 ; 7). Yezu day à̀̀ngalabakabá leli akaba Melefit a, ay t̀̀w̃i gayanᅇ ya à̀̀gray ni à̀̀tam t̀̀w̃i ga nday ndahanᅇ ni simiteni : nday ti ah̀̀r à̀̀d̀̀m t̀̀h̀̀ᅇᅇri eri k̀̀lavad, ay Yezu ti à̀̀gray sak b̀̀lanᅇ, èslia h̀̀ya (8 ; 9 ; 10). Ka sarta ya ti t̀̀b̀̀ki wakita hini ni ti ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ni t̀̀bu tisl̃ᅇi zlam ana Melefit a Zeruzalem, t̀̀mbr̀̀ᅇᅇ ndo (10.11) ; t̀̀mbr̀̀ᅇᅇ ti ka ya

ti ndam Rom tèmbedkaba ahay gəḍakani ge Melefit a, ke vi 70 ga sarta geli ni.

Gwar ka mandav ga wakita gayaṅ ni maslaṅa ya àbàki ni àvi njəḍa ana mis, àhi ana tay ku tamal təcakay daliya nəṅgu ni təmbrəṅ məfəki ahar gatay ka Yezu ba. Àzay mazavu ga ndam ge Melefit ya təcəmki ma a Wakita ge Melefit ya ahaslani ni bu ni, àdəm təmbrəṅ məfəki ahàr gatay ke Melefit ndo (11) ; àdəm ge Melefit ya atraḅ ndam gayaṅ ni àḍafaki awayay tay (12.1-12). Ay sak kay a huḍ ga wakita gayaṅ ni bu maslaṅa gani àziaba azay slimi ana mis a, àhi ana tay si tici lala, tğgəskabu ma ge Melefit kwa ; do ni ti bi atəṅgət sulum ge Melefit ya awayay agri ana tay ni do (2.1-4 ; 3.7-19 ; 5.11–6.12 ; 10.19-39).

Ahàr àdəm məfəki ahàr ka Yezu, məmbrəṅ zlam ndahaṅ dek. Adaba Yezu ti àtam zlam ndahaṅ dek : maslaṅa ya èpia Yezu a ni ti, èpia Melefit a àndava (1.1-4).

Wur ge Melefit ti naṅ gəḍakani

¹ Ahaslani ti Melefit àhia ma ana ata bəṅ geli a sak kay, təhəṅgri ma gani ana mis ti ndam mahəṅgaray *pakama gayaṅ ni. Təhəṅgri ma ana tay ti àna divi gərgəri kay. ² Ay nihi ka sarta ga mandav ga məlaṅ ti Melefit àhia ma ana leli a, àhəṅgri ana leli ti Wur gayaṅ. Ka ya ti Melefit àgraya zlam a dek ni ti, àgraya ti àna njəḍa ga Wur gayaṅ ni. Melefit àfiyu naṅ a bay vu, nahkay aməgur zlam dek daya. ³ Melefit ti naṅ gəḍakani dal-dal, asladay məlaṅ akada ga fat ni : tamal kípia Wur gayaṅ na ti kípia masladani ge Melefit na ; ere

ye ti Melefit naŋ àbu àna naŋ ni ðek ti Wur ni day naŋ àbu àna naŋ. Pakama ga Wur ya àdàm ni ðek ti àna njèda dal-dal, akay mēlaŋ ðek àna njèda gani nani akada ge medikedik ya akay ahay ni. Àslamali divi ana Melefit ga mēmbərfəŋa zlam magudarani ge mis a ðek. Àra àslamala ti òru ànjəhad a hud melefit bu kà ahar ga ðaf ge Melefit Bay ya agur zlam ðek ni, a mēlaŋ ga gəðakani bu.

Wur ge Melefit ti naŋ gəðakani àtam məslər ge Melefit

⁴ Melefit àzalay naŋ Wur gayaŋ ni ti, àwayay àdəfiki ana leli Wur gayaŋ ni gəðakani dal-dal, àtam *məslər ge Melefit ni. Wur ga bay ti naŋ gəðakani àtam məslər gayaŋ do waw ?

⁵ Melefit àhi ana Wur gayaŋ nahkay hi :
« Nak ti wur goro, kani ti nawayay ti mis tāsər nu buk.* »

Ma gani nani ti Melefit àhi ana way e kidiŋ ga *məslər gayaŋ ni bu nahkay way ? Àbi ! Àdàm keti :
« Kama kama ti mis atəsər nu bəŋani, naŋ day wur goro.† »

Ma gani nani ti àdəmki ka məslər gayaŋ weley ? Àbi ! ⁶ Nahkay day, ka ya ti Melefit àslərbiyu Wur gayaŋ bəlaŋ bəlaŋani ni a duniya vu nahəma, àdəm :
« Məslər goro ðek tábəhadī mirdim, meleher ndiəa ndiəa ana had.‡ »

⁷ Àki ka məslər ge Melefit ni ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :
« Məslər ge Melefit ti ndam məgri təwi ;

* **1:5** Limis 2.7. † **1:5** 2 Semiyel 7.14. ‡ **1:6** Limis 97.7 ; Mimbiki 32.43.

aslar tay, takoru akada ga amad ya akazlay ni,
ahkay do ni akada ga arad ga aku ni. § »

⁸ Ay aki ka Wur gayan ni ti abu mabakiani nahkay
hi :

« Nak ti Melefit ; kigia Bay ga kangay-kangayana.
Nak kabu manjahadani e karsi gayak bu ; kagur
malan ge jiri gani.

⁹ Kawayay magray jiri dal-dal ; magudar zlam ti
kawayay do simiteni.

Nahkay ti Melefit, Bay Melefit gayak, ahendakuka
amal a
ga madafakiani adaba kur e kidin ge mis ndahan
ba,

awayay ti kamervu dal-dal.* »

¹⁰ Abu mabakiani keti :

« Nak ti Bay gadakani, ka manjaki ga zlam dek ti
kagraya had a ;

kagraya hud melefit ana ahar gayak a daya.

¹¹ Zlam gani nday nani etiji, ay nak ti akalabu ga
kangay-kangayani.

Zlam nday nani ti atagadavu akada ga azana
midigweni ni.

¹² Ekelepekabu tay akada ya telepekabu azana ya
agray tawi va do ni,

adaba etigi midigweni akada ga azana ni.

Ay nak ti akambatvu do ; akalabu ga kangay-
kangayani.† »

¹³ Melefit ahi keti :

« Njahada gwar ka ahar ga daf goro a, a malan ga
gadakani ba.

§ 1:7 Limis 104.4. * 1:9 Limis 45.7-8. † 1:12 Limis 102.26-28.

Ndam ezir gayak ti anabəhad̄ tay kè meleher gayak akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni, ti kəcəlki ka tay.† »

Ma gani nani ti Melefit àhi ana way e kidin̄ ga məslər gayan̄ ni bu nahkay way ? Àbi ! ¹⁴ Məslər ge Melefit ti nday dek məsuf ya təgri təwi ana Melefit ni do waw ? Aslər tay ga məjənaki ndam ya ti àdəm awayay mahəngay tay ni do waw ?

2

Ere ye ti Yezu àhi ana leli ni ti ahàr àdəm məmbrəŋ ba

¹ Nahkay zla nahəma, ahàr àdəm mājəlaki ahàr lala àki ka pakama ya təhi ana leli ni, mājəlaki ahàr mātama ya ahaslani na. Tamal mājəlaki ahàr nahkay do ni ti emijikia ke divi a. ² Məsəra pakama ge Melefit ya məslər gayan̄ təhəngri ana Məwiz ni ti ma gani àdəs, ma masakani do. * Ku way way do àgəskabu ma gani ndo, èciiki ma ana Melefit ndo ni ti Melefit àtraḅ naŋ ge jiri do waw ? ³ Ay leli ti təhia pakama mədəsana ana leli a àtama nahan̄ na. A pakama gani nani bu ni ti məsər ahəmamam Melefit ahəngay leli ni. Nahkay tamal məgəskabu pakama nani do ni ti Melefit amatraḅ leli dal-dal do waw ? Adaba pakama gani nani ti àhi ana mis enjenjeni ti Bay geli ; ndam *asak gayan̄ ticia ma gana, mək təhəngri ana leli ti mīci lala. ⁴ Melefit day àdafaki ma gani nani ma ge

† **1:13** Limis 110.1. * **2:2** Ndam Zude tədəm pakama ge Melefit ya Məwiz abəki ni ti məslər ge Melefit təhəngri. Ay madi ahàr ana pakama gani a Wakita ge Melefit bu do.

jiri ti àna zlam magray ejep gərgəri kay ya àgray ni. *Məsuf Njəlatani day àvi njədə ga magray təwi gərgərani ana mis ndahan, àvay ti ka mawayay gayan : nani day àdafaki pakama ge Melefit ti ma ge jiri.

Wur ge Melefit ti wur ga mən geli

⁵ Leli mazlapaki ka məlan məweni ya Melefit amagraya ni, ay Melefit àfəkad ti way ga məgur məlan gani nani way ? Àfəkad ti məslər gayan aw ? Aha ! Àfəkad ti mis hihirikeni. ⁶ Məsər ti adaba a Wakita ge Melefit bu ka məlan nahən tədəm nahkay hi :

« Bay Melefit goro, mis hihirikeni ti nan way ti kajalaki ahər di way ?

Nan way ti kəfi ahər kwa dəni way ?

⁷ Kəfiyu nan a məlan ya ti èsli ga məslər gayak do ni ga balani ;

kàgra ti mīgi bay, təzləbay nan, təhəngrioru ahər a had ;

⁸ kəfiyu nan a bay vu ga məgur zlam dek.† »

Melefit àra àfiya nan a bay va ga məgur zlam a dek ni ti, ere ye ti nan àgur do ni ti àbi. Ay nihi ti nan àbu agur zlam dek ti leli məsəraba fan do. ⁹ Ay məsər ti Yezu, nan ya ti Melefit àfiyu nan a məlan ya ti èsli ga məslər gayan do ni ga balani ni. Melefit àgra ti mīgi bay, təzləbay nan, təhəngrioru ahər a had ti azuhva gayan ya ti àcakay daliya, àmət ni. Àmət ti a kəla ge mis vu dek ; Melefit àna sulum gayan àwayay nahkay. ¹⁰ Melefit ti àgraya zlam a dek àna ahar gayan a ; àgriaya zlam na dek ti ana ahər gayan a. Awayay ahəliyu mis kay a məlan

† 2:8 Limis 8.5-7.

masladani gayan vu ti tîgi bəza gayan. Bay ya ti àvi divi ana tay ti Melefit mâhəngay tay ni ti Yezu, nahkay àgəski ti Melefit àgray ti Yezu mēndeveriŋ təwi gayan lala àna daliya gayan ya àcakay ni.

¹¹ Nahkay ti Yezu agray ti mis ni tîgi ndam *njəlatani ge Melefit. Bay ya agray təwi gani ni akaba nday ya agri ana tay ni ti nday dek bəlanani, Bəŋ gatay bəlan. Ègia nahkay ti azalay tay bəza ga mənani, àsi mimili do simiteni. ¹² Àhi ana Melefit : « Anəðəfiki kur ana bəza ga mmawa ; anazləbay kur e kidiŋ ge mis macakalavani bu. † »

¹³ Àdəm :

« Nu ti anəfəki ahàr ke Melefit. § »

Àdəm keti :

« Nu hi, leli akaba bəza ge Melefit ya àbu tay ni. * »

¹⁴ Bəza ge Melefit ya àbi ana Yezu ni ti nday dek mis hihirikeni ; nahkay ti Yezu day ègia mis hihirikena. Ègi mis hihirikeni ti, ti məmət ; àmət ti ga mazafəŋa njəda kè *Seteni a, adaba mis təmət ti azuhva təwi ge Seteni. ¹⁵ Mis təbu tagrafəŋa aŋgwaz kà məmətana, tagray aŋgwaz kəlavad akada ge evidi ya ti agrafəŋa aŋgwaz kà bay gayan a kəlavad ni. Ay Yezu ti àhəlaba tay e evidi gani ba, ti tàgrafəŋa aŋgwaz kà məmətana day-day va ba.

¹⁶ Yezu àra ti ga məjənaki *məslər ge Melefit aw ? Aha, àra ti ga məjənaki tay do. Àra ti ga məjənaki bəza huđ ga Abraham. ¹⁷ Nahkay ti ahàr àdəm Yezu mîgi bəlanani akaba bəza ga mənani, mîgi akada gatay ni a zlam bu dek, adaba awayay ti mîgi bay gəðakani ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ;

† 2:12 Limis 22.23. § 2:13 Izayi 8.17. * 2:13 Izayi 8.18.

mis tǎbu tǎsi cicihi, agray ere ye ti Melefit awayay ni dek daya. Nahkay ti ǎcaka daliya a kǎla ge mis va, ti Melefit mǎmbǎrfǎŋa zlam magudarani gatay ni kǎ tay a ; ǎgi akada tǎgudar zlam day-day ndo. ¹⁸Naŋ ti ka ya ti tǎgri daliya ni ti ǎjikia ke divi a ndo. Nahkay ti esliki mǎjǎnaki ndam ya ti tǎbu tǎcakay daliya ni, ti tǎjikia ke divi a ba.

3

Yezu ti gǎdakani ǎtam Mǎwiz

¹ Bǎza ga mmawa, Melefit ǎzala kǎli a dek ge migi ndam gayan njǎlatana. Nahkay jalumki ahǎr ka Yezu. Naŋ ti Bay ya ti Melefit ǎslǎribiyu ana leli, naŋ zal asak gayan, naŋ bay gǎdakani ya anǎgalabakabu leli akaba Melefit ni. Leli mǎfǎki ahǎr, mǎhi ana mis vay-vay naŋ Bay geli. ² Melefit ǎra ǎslǎrbiya Yezu ga magray tǎwi gani nana ti, Yezu nakǎŋ agray ere ye ti Melefit awayay ni dek. Agray ti akada ge Mǎwiz ya agray tǎwi lala e kidiŋ ga ndam ge Melefit bu dek ni. ³ Ndam ge Melefit ya Mǎwiz agray tǎwi e kidiŋ gatay bu ni ti nday akada ahay ge Melefit ; Mǎwiz day naŋ ǎkibu. ǎlǎm ahay nani ti Yezu. Nahkay Yezu ti naŋ gǎdakani ǎtam Mǎwiz, adaba ahay ti mis tǎzlǎbay koksah ; tǎzlǎbay ti bay ya ǎlǎm ahay ni sawan. ⁴ Ahay weley weley do dek ti mis ǎlǎm ; ahay ya mis ǎlǎm do ni ti ǎbu aw ? Ay Bay ya ti ǎlǎm zlam dek ni ti Melefit. ⁵ Mǎwiz ti bay mǎgri tǎwi ana Melefit e kidiŋ ga ndam ge Melefit bu, agray ere ye ti Melefit awayay ni dek. Tǎwi gayan ni ti ga magrakia sedi a ka zlam ya ti Melefit amara mǎdǎm na. ⁶ Yezu *Krist day agray ere ye ti Melefit awayay ni dek. Ay Krist gani ti

naŋ Wur ga Bay ahay ni, agur ndam ga huɗ ahay ni ðek. Ndam ga huɗ ahay gayan ni ti leli. Ay ahàr àdám mǎfǎki ahàr lala, mǎmbrəŋ ba ; ahàr àdám mǎsər ere ye ti àdám amǎgri ana leli ni ti amagray eɗeɗiŋ. Tamal màgray nahkay do ni ti leli ndam ga huɗ ahay gayan do.

Ahàr àdám mǎfǎki ahàr ka Yezu lala

⁷ Nahkay zla nahəma, ahàr àdám mǎbumi slimi ana pakama ga *Məsuf Njəlatani ya àdám ni. Àdám ti nahkay hi :

« Kani tamal kicuma dəŋgu ge Melefit a ti,

⁸ bumi slimi lala.

Ahàr gekɔli ègi baŋ-baŋ akaɗa ga ata bəŋ gekɔli ni ba :

ahaslanì nday ti tǎgəsiki ma ana Melefit ndo ;

ka sarta gani nani ti tǎhəlfəŋa eya kè Melefit a huɗ gili ba.

⁹ Nahkay Melefit àdám : “Ata bəŋ gekɔli tǎhəlfua eya a, tǎhəŋgalafua ma ;

ku tamal tìpia ere ye ti nǎgri ana tay na

¹⁰ vi kru kru faɗ nəŋgu ni tǎgray nahkay.

Eslini nǎzumkia bəruv ka ndam nday nana ;

nǎdám : Mis nday nani ti kəlavaɗ majalay ahàr gatay ni magədavani ;

tǎsər divi goro do simiteni.

¹¹ Nǎzumkia bəruv ka tay a, nahkay ti nǎmbaɗa,

nǎdám : Enipi tay, atəhuriyu a mǎlaŋ mǎpəsabana goro ni vu day zla aw !” * »

¹² Nahkay ti bumvu slimi, bəza ga mmawa ; ku way way do e kidiŋ gekɔli bu àjalay ahàr magədavani ba. Nday ya ti majalay ahàr gatay

* **3:11** Limis 95.7-11.

magədavani ni ti ticiiki ma ana Melefit do, təmbrəŋ divi gayəŋ ; lekələm ti àgravu e kidiŋ gekəli bu nahkay ba ! Kəsəruma, Melefit ti naŋ Bay ga sifa !
¹³ « Kani » gani nani ti tədəm kələvad do waw ? Nahkay grum ere ye ti təhi ana leli « Grum kani » ni kələvad : kələvad ku way way do e kidiŋ gekəli bu mēvi njəda ana maslaŋa nahaŋ, do ni ti zlam ya ti egi eri ana kəli ni amagosay kəli, aməbiyu kəli a zlam magudarani vu mək ahàr gekəli emigi 6aŋ-6aŋ. ¹⁴ Leli dek ti ndam ge *Krist. Ay ahàr àdəm mənjàhad akada ya ka mənjàki ka məfəki ahàr geli ka naŋ ni, məmbrəŋum majalay ahàr geli sulumani ni ba, do ni ti leli ndam gayəŋ do.

¹⁵ Məsəra àbu məbəkiani ti nahkay hi :
 « Kani tamal kicuma dəŋgu ge Melefit a ti, bumi slimi lala. Ahàr gekəli ègi 6aŋ-6aŋ akada ga ata bəŋ gekəli ni ba :

ahaslani nday ti tégəsiki ma ana Melefit ndo.† »

¹⁶ Nday ya ti ticia ma ge Melefit a, ay tégəsiki do ni ti ndamam ? Tégəsiki ma do ni ti nday ya ti tādəbay Məwiz, tàhəraya ka had Ezip akaba Məwiz a ni dek do waw ? ¹⁷ Nday ya ti Melefit àzumki 6əruv ka tay vi kru kru fad ni ti ndamam ? Àzumki 6əruv ti ka nday ya ti tàgudar zlam, təmət kwanja a hud gili bu ni do waw ? ¹⁸ Melefit àmbaday, àdəm atəhuriyu a mələŋ məpəsabana gayəŋ ni vu day-day do ni àdəmki ti ka ndamam ? Àdəmki ti ka nday ya ti tégəsiki ma ndo ni do waw ? ¹⁹ Nahkay məsəra tisliki məhuriyani a mələŋ məpəsabana ni vu ndo

† 3:15 Limis 95.7-8.

ni ti adaba tɛfɛki ahàr ke Melefit ndo, tɛmbrɛŋa divi gayan na palam.

4

¹ Nahkay ti mɛbumvu slimi lala. Melefit àdɛm misliki mɛhuriyani a mɛlan mɛpɛsabana gayan ni ba kekileŋa, ay mɛbumvu slimi : ahàr àdɛm ku way way do e kidin gekɛli bu mɛhuriyu, ti maslan a gɛjɛni ba. ² Leli ti tɛhia *Ma Mɛweni Sulumana ana leli a ; ana ata bɛŋ geli ahaslani day tɛhia ana tay a, ay ma ya tɛhi ana tay ni ti àjɛnaki tay ndo, adaba tɛgɛskabu ndo, tɛfɛki ahàr ke Melefit ndo. ³ Ay ndam ya ti tɛbu tɛhuriyu a mɛlan mɛpɛsabana ni vu ni ti, leli ndam mɛfɛki ahàr ka Yezu ni. Àki ka ata bɛŋ geli ni ti ni Melefit àdɛm ahkado :

« Nɛzumkia ɓɛruv ka tay a, nahkay ti nɛmbada, nɛdɛm : “Enipi tay, atɛhuriyu a mɛlan mɛpɛsabana goro ni vu day zla aw !” * »

Ay mɛsɛra mɛlan mɛpɛsabana ti àbu, adaba kwa ka sarta ya Melefit àgraya duniya ni ti èndeverin a tɛwi gayan a dek. ⁴ A mɛlan nahan a Wakita ge Melefit ni bu tɛdɛmkia ma ka vad ya adɛskɛla na, tɛdɛm nahkay hi : « Melefit àra èndeverin a tɛwi gayan a dek ni ti a vad adɛskɛla gani àpɛsaba.† »

⁵ Mɛsɛra àbu mɛbɛkiani ka mɛlan nahan keti, Melefit àdɛm nahkay hi : « Enipia tay a, atɛhuriyu a mɛlan mɛpɛsabana goro ni vu day zla aw !‡ »

⁶ Nahkay nday ya ti Melefit àhi Ma Mɛweni Sulumani gani ana tay enji ni ti tɛhuriyu a mɛlan mɛpɛsabana gayan ni vu ndo, adaba tɛgɛskabu ma

* 4:3 Limis 95.11. † 4:4 Mɛnjɛkiani 2.2. ‡ 4:5 Limis 95.11.

gani ndo. Ègia nahkay ti mèsèra mis ndahan̄ tislìki mähuriyani tata. ⁷ Nahkay ti Melefit àdaba vad nahan̄ a, vad gani ti kani. Mèsèra nahkay ti adaba sarta nahan̄ àbu ti Devit àdàm nahkay hi :

« Kani tamal kicuma dən̄gu ge Melefit a ti, bumi slimi lala ; ahàr gekali ègi 6aṅ-6aṅ ba.Š »

⁸ Tamal mələṅ ya ti ata bəṅ geli təhuriyu akaba Zezəwi ni mələṅ məpəsabana eḏeḏiṅena ti, akal Melefit àdəmki ma ka vad nahan̄ keti do.

⁹ Nahkay ti mələṅ məpəsabana nahan̄ àbu ; mələṅ gani nani ti akada ga vad *məpəsabana ni ; mələṅ məpəsabana gani nani ti ga ndam ge Melefit.

¹⁰ Maslaṅa ya ahuriyu a mələṅ məpəsabana ge Melefit ni vu ni ti èndeveriṅa təwi gayan̄ a dek, apəsaba akada ge Melefit ya èndeveriṅ təwi gayan̄ dek apəsaba ni. ¹¹ Nahkay ti ahàr àdàm məzum njəda geli dek ga mähuriyani a mələṅ məpəsabana ni vu ; ku way way do e kidiṅ geli bu èjikia ke divi a akada gatay ya təgəsiki ma ana Melefit ndo ni ba.

¹² Pakama ge Melefit ti agray təwi àna njəda kay. Adafaki majalay ahàr maṅgahani ge mis akaba zlam ya tàcalfəṅ do ni. Àzum àtam maslalam ya ma gani cəeni məzumani ni ; edekaba zlam ya a hud̄ ge mis bu na akada ga maslalam ya tatəhad̄ mis àna naṅ, ekelkaba avana akaba mələṅ majakwakabani ga vu a ni. ¹³ Ere ye ti maṅgahani, Melefit èpi do ni ti àbi ; zlam ya ti Melefit àgraya ni dek ti Melefit èpi, àsèra daya. Ere ye ti màgray ni dek ti màgray kamam ti aməhi ana Melefit.

Krist ti Bay ya ti aŋgalabakabu leli akaba Melefit ededîŋ ededîŋeni ni

¹⁴ Leli m̄bu àna bay ḡdákani ya aŋgalabakabu leli akaba Melefit ni, naŋ ti àc̄loya afa ge Melefit a hud̄ melefit va : bay gani nani ti Yezu Wur ge Melefit. Ègia nahkay ti ah̄r àd̄m m̄f̄aki ah̄r lala, m̄hi ana mis vay-vay naŋ Bay geli, m̄m̄br̄əŋ ba. ¹⁵ Bay geli ḡdákani ya aŋgalabakabu leli akaba Melefit ni ti às̄ra lala ah̄m̄mam nj̄d̄a geli àh̄ca ni, ad̄aba naŋ day àc̄aka daliya a zlam ba d̄ek akad̄a geli na, ay ku tamal àc̄aka daliya n̄əŋgu ni àgudar zlam ndo simiteni. ¹⁶ Nahkay zla nah̄ma mah̄d̄akf̄əŋiyu k̄e Melefit, m̄graf̄əŋa aŋgwaz a ba ad̄aba naŋ ti agri sulum gayəŋ ana leli k̄alavad̄. M̄s̄ra am̄əsi c̄ic̄ih̄i, am̄agri sulum ana leli, am̄əj̄naki leli ka ya ti macakay daliya ni.

5

Krist às̄ra leli ndam gedebi

¹ Ḡdákani ya *taŋgalabakabu mis akaba Melefit ni d̄ek ti Melefit ad̄aba tay e kid̄iŋ ge mis ba, abiyu tay ga maŋgalabakabu mis akaba naŋ àna m̄vi s̄adaga akaba misliŋi zlam azuhva zlam magudarani ge mis ni. ² Nahkay bay ḡdákani ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni lu ti às̄ra majalay ah̄r ga nday ya ti t̄s̄r zlam do ahkay do ni tijikia ke divi a ni, ad̄aba naŋ day nj̄d̄a gayəŋ àh̄ca a zlam ba d̄ek. ³ Nj̄d̄a gayəŋ àh̄ca ti, ah̄r àd̄m esliŋi zlam ana Melefit azuhva zlam magudarani gayəŋ gayəŋani day, èsliŋi zlam azuhva zlam magudarani ge mis ndahan̄ ciliŋ do. ⁴ Maslaŋa ya ti azay ah̄r gayəŋ ti m̄gi ḡdákani ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit

ni ti àbi ; afiyu mis a mɛlanɔ gani nani gɛɖakani ni vu ti si Melefit kwa. Agray ti akada gayanɔ ya àfiyu *Aronɔ ahaslani ni.

⁵ Nahkay day *Krist àzay ahàr gayanɔ ge migi gɛɖakani ga maɔgalabakabu mis akaba Melefit ndo. Àfiyu nanɔ a mɛlanɔ gani nani gɛɖakani ni vu ni ti Melefit. Àhi :

« Nak ti wur goro, kani ti nawayay ti mis tàsɛr nu buk.* »

⁶ A Wakita ge Melefit bu ka mɛlanɔ nahanɔ madi ahàr ana pakama ge Melefit ya àhi ni keti . Pakama gani nihi :

« Nak ti bay maɔgalabakabu leli akaba mis ga kanɔgay-kanɔgayani

akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.† »

⁷ Ka ya ti Krist nanɔ àbu a duniya bu ni ti àhɛngala Melefit a dal-dal, àzlaha kay, ètɔwɔia, adaba àsɛra Melefit ti eslɔki mahɛngaraba nanɔ e kisim ba. Àra àhɛngala Melefit a nahkay ti Melefit àgri ere ye ti àhɛngalafɛnɔ ni, adaba àgɛskabá ere ye ti Melefit awayay na ðek. ⁸ Krist ti Wur ge Melefit, ay ku tamal nahkay nanɔgu ni àcaha mɛgɛsɔki ma ana Melefit àna daliya gayanɔ ya àcakay na. ⁹ Melefit àgray ti Krist èndeverinɔba tɔwi gayanɔ a lala. Krist àra èndeverinɔba ni ti nanɔ àbu àna nɔɔda ga mahɛngay nday ya ti tɛgɛsɔki ma ni ðek ; avi *sifa ya àndav day-day do ni ana tay. ¹⁰ Nahkay ti Melefit àdɛm Krist ti bay gɛɖakani ya aɔgalabakabu nanɔ akaba mis ni akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.

* 5:5 Limis 2.7. † 5:6 Limis 110.4.

Məsərumpkivu zlam àki ka məfəki ahàr geli ke Krist ni

¹¹ Àki ka pakama hini ti mawayay mazlapaki dal-dal, ay ma gani zləzlada ga madafabana, adaba lekulum ti kicum zlam weceweci do. ¹² Kəpəsumva a macahay zlam ba, giri-giri ti akal kacahumi zlam ana mis ndahan, ay kekileña kislumki do. Ahàr àdəm tâcahi pakama ge Melefit ya təcəhi ana mis enji ni ana kəli keti sawaŋ ti ahəmamam ! Kəsərum zlam weceweci do ni ti, lekulum akada bəza ciö-ciöeni, kawayum si tâvi duwa ana kəli kwa, kislumki məzum dəf koksah ti ahəmamam ! ¹³ Maslaña ya ti esi duwa ni ti wur ndondu : maslaña gani nani ti àsərkaba pakama àki ke jiri ge Melefit a koksah. ¹⁴ Ay mis gəđakani ti ni èsi duwa va do, azum dəf tata. Maslaña gani nani ti asərkaba zlam sulumana akaba zlam magədavana lala, adaba àsərva àna naŋ a.

6

¹ Ègia nahkay ti ahàr àdəm macahakivu zlam, makoru kama kama akada ge mis gəđakani ni. Ahàr àdəm məmbrəŋum məhəŋgri zuh ana zlam ya təcəhi ana mis àki ke *Krist enji ni. Zlam nday hini ti akada asak ga ahay ya tafəkad ni ; məfəkad nahaŋ va ba. Zlam ya təcəhi ana mis enji ni ti nday hi : pakama àki ka məmbrəŋ təwi magədavani, adaba azoru mis e kisim vu ; pakama àki ka məfəki ahàr ke Melefit ; ² pakama àki ke divi gərgəri ga *məbaray mis ; pakama àki ka məbəki *ahar ke mis ; pakama àki ka maŋgabana e kisim ba ; pakama àki ka seriya ge Melefit ya amagrafəña kè mis a, amagrafəña nahaŋ kà tay a va do ni.

³ Tamal Melefit avi divi gani ana leli ti aməmbərəŋ məhəŋgri zuh ana pakama nday nani eɖeɖiŋ.

⁴ Aməmbərəŋ ti aɖaba tamal mis àsəra zlam nday nana mək èjikia ke divi a ti àŋgukiyu ke divi kok-sah. Maslaŋa gani nani àsəra jiri ge Melefit a lala, Melefit àgria sulum gayəŋ a, *Məsuf Njəlatani àniviyu a məbəruf bu, ⁵ àsəra pakama ge Melefit ti sulumani dal-dal, àsəra njəɖa ya tagray təwi àna naŋ ka məlaŋ məweni ya Melefit amagraya na.

⁶ Maslaŋa gani àsəra zlam nday nana deŋ, kələŋ gani èjikia ke divi a ti èsliki məmbatkaba majalay ahàr gayəŋ a va do simiteni. Aɖaba maslaŋa ya ti àsəra zlam nday nana deŋ mək àgəskabu va do nahəma, *àdarfəŋa Wur ge Melefit kà təndal a keti, àvia divi ana mis ndahaŋ ge mindivi naŋ a.

⁷ Mazay mazavu gani : vədaŋ nahaŋ àbu, avər àtəɖkiaya dal-dal mək zlam àfətkiaya, àgra zlam a dal-dal àbəlafəŋ kà ndam ya təwəs vədaŋ ni. Vədaŋ gani nani ti Melefit aməmərufu àna naŋ do waw ?

⁸ Ay tamal zlam ya ti àfətkiaya ni ti adak akaba civ-civ cilin ti vədaŋ ni àbəlay do ; Melefit ara etikwesl wudak, kələŋ gani atəji aku, had gani emigi viti, àgray zlam va do.

⁹ Ndam geli ni, mawayay kəli. Ku tamal məɖəma ma nahkay nəŋgu ni, məsəra lekəlum ti kəbum kəɖəbum divi sulumani, Melefit ahəŋgay kəli. ¹⁰ Melefit ti naŋ jireni ; àsəra təwi gekəli ya kəgrumi na. Kəjənumkia ndam gayəŋ a, kəbum kəjənumki tay nihi daya : gekəli ya kəgrum nahkay ni ti aɖafaki kawayum Melefit. ¹¹ Nihi ti mawayay ku way way do e kiɖin gekəli bu m̄azay njəɖa gayəŋ deŋ, m̄oru kama kama. Məsəra

Melefit awayay mægri sulum gayan ana leli ga kanğay-kanğayani, nahkay mawayay ti ku way way do mādəbay sulum gani nani, àmbrəŋ day-day ba. ¹² Mawayay ti kīgum masəfani ba ; ere ye ti mawayay ni ti kânjəhadum akada gatay ya ti təfəki ahər ka Yezu lala, tàmbrəŋ ndo ni. Nday gani ti Melefit naŋ àbu agri sulum ya àdəmbiya, àdəm amægri ana ndam gayan ni ana tay.

Ere ye ti Melefit àdəm amægri ana ndam gayan ni ti amagray ededīŋ

¹³ Kəsəruma, ahaslani ti Melefit àhibiya ma ana Abraham a, àhi amægri sulum. Ka ya ti àhi ma gani ni ti àmbada ; àmbaday ti àna ahər gayan gayanani, adaba maslaŋa àbi gədəkani àtam naŋ bi. ¹⁴ Àmbada, àdəm : « Nəgruk sulum goro dal-dal, anagray ti kâwuday dal-dal. Zlam gani nani ti amagravu ededīŋ.* » ¹⁵ Abraham àra ècia ma gana nahkay ti àgəskabá, ajəgay ere ye ti Melefit àhi amægri ni, àmbrəŋ ndo. Abraham àra àgəskabá nahkay ti Melefit àgri ere ye ti àhi amægri ni. ¹⁶ Ka ya ti mis àmbaday ni ti, àmbaday ti àna ere ye ti àtam naŋ àna gədəkani ni. Àra àmbada nahkay ti ku way way do agəskabu mbaday gayan ni, tàcalfəŋ kà ma gani va do. ¹⁷ Nahkay day Melefit awayay adəfiki ana ndam gayan ere ye ti àdəm amægri ana tay ni dek ti amægri ana tay ededīŋ ; awayay ti təsər lala aməmbatkaba majalay ahər gayan a day-day do : nahkay ti àmbaday. ¹⁸ Melefit àdəm amagray zlam, mək àmbaday. Pakama nday nani cəeni ti avi njeđa ana leli dal-dal, adaba Melefit

* **6:14** Mənjəkiani 22.16-17.

ti àsəkad malfada do simiteni. Pakama gani àra àvia njəda ana leli a ti, məbu makoru kama kama, adaba məmbrəŋa zlam ndahaŋ a dek, məsəra Melefit aməgri ere ye ti àdəm aməgri ana leli ni ana leli. ¹⁹ Zlam gani nani ya məsəra Melefit aməgri ana leli ni ti ndiŋ-ndiŋ, avi njəda ana leli dal-dal. Makavu àna naŋ lala, acafəŋa leli ge mijikiana ke divi a. Zlam gani nani aziaba azana ga mahay ga mələŋ *njəlatani ge Melefit na ana leli a, məsəra leli aməhuriyu eslini. † ²⁰ Àhuriyu a mələŋ gani nani vu ti Yezu ; àhuriyu enji geli, àhuriyu ti azuhva leli. Naŋ ti bay gədəkani ya aŋgalabakabu leli akaba Melefit ni ga kaŋgay-kaŋgayani, akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.

7

Melkisedek

¹ Melkisedek gani nani ti naŋ bay Salem, naŋ bay *maŋgalabakabu mis akaba Melefit naŋ ya agavəla driŋ ni. Ka fat ya ti Abraham àsləkabiya ke silik ya tàgray akaba bəbay ndahaŋ, àtambiya tay a àna njəda nahəma, Melkisedek nakəŋ àrəkioru, mək àgri *sulum ge Melefit. * ² A huɖ ga zlam ya ti Abraham àhəlbiyu e silik ni bu ni dek ti Abraham àziaba zlam a bələŋ a kurani ba ana Melkisedek a.

† **6:19** Ahalay ti bay ya ti àbaki wakita hini ni àzay mazavu ga zlam, àdəm zlam ya ti məsəra Melefit aməgri ana leli ni ti ndiŋ-ndiŋ akada ga ara gədəkani, təwəlfəŋ ezewed, ma ge ezewed nahaŋ ni təwəlfəŋ kà slalah ga yam, təfiyu a yam vu ga macafəŋa slalah ga yam na ga masləkana ni. Mənjay Təwi 27.29. * **7:1** Salem ti slimi ge Zeruzalem ahaslani. Àna ma *Hebri ti slimi gani təzavu ata « Shalom. » « Shalom » ti awayay adəmvaba manjəhadkabani sulumani.

† Enjenjeni slimi Melkisedek awayay adəmvaba ti bay jireni ; kələŋ gani bay Salem ti ni awayay adəmvaba bay ya agray ti mis tənjuhədkabu àna sulumani ni. ³ Naŋ ti təsər bəŋani do, təsər mənani do, ata bəŋ ga bəŋani day mis təsər tay do. A Wakita ge Melefit bu ni ti tədəmki ma ka vad ge miwi naŋ ndo, ka vad ga məmət gayan day tədəmki ma ndo. Naŋ ti akada Wur ge Melefit, adaba aŋgalabakabu mis akaba Melefit ga kaŋgay-kaŋgayani akada ga Wur ge Melefit ni.

⁴ Jalumki ahər ke Melkisedek, naŋ ya ti Abraham àziaba zlam a bələŋ a kurani ba ni. Melkisedek ti naŋ gədəkani ! Abraham ti naŋ bəŋ ga ata bəŋ geli dek, ay àhəliaba ana Melkisedek ti zlam sulumani ya tətama zlam ndahaŋ a ni. ⁵ Ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit kani ti nday bəza huđ ge *Levi ; e Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni bu ni ti Melefit àdəm ndam *Izireyel ndahaŋ ni təziaba zlam a bələŋ a kurani ba ana tay a. Nday ya ti təhəl zlam akaba nday ya ti təziaba ni ti nday dek kà mən gatay, nday ndam Izireyel ; ku tamal nday dek bəza huđ ga Abraham nəŋgu ni təbu tagray nahkay. ⁶ Ay Melkisedek ti naŋ wur huđ ge Levi do ; ku tamal naŋ wur huđ ge Levi do nəŋgu ni Abraham àziaba zlam a bələŋ a kurani ba. Melefit àhibiya ana Abraham a, àhi : « Anəgruk zlam sulumani, » nahkay Abraham ti naŋ gədəkani ; ay əgri sulum ge Melefit ana Abraham ti Melkisedek. ⁷ Məsəra, bay ya ti agri sulum ge Melefit ana maslaŋa nahaŋ nahəma, bay gani nani ti naŋ gədəkani àtam maslaŋa nahaŋ

† 7:2 Məŋjay Məŋjəkiani 14.17-20.

ni. ⁸ Kani ti nday ya ti tãhəl zlam bəlaŋ a kurani bu ni ti nday mis hihirikenı, tãmət. Ay a Wakita ge Melefit bu tãdãm bay ya ti àhəl zlam bəlaŋ a kurani bu ya Abraham àbi ni ti àmət do. ⁹ Misliki mädãmani nahkay hi : ka ya ti tãvi zlam bəlaŋ a huđ ga kurani bu ana bəza huđ ge Levi ni ti kala tãvi ti ana Levi Leveni. Ay Levi day kala àvia zlam bəlaŋ a huđ ga kurani ba ana Melkisedek a, adaba Abraham ti naŋ bəŋ ge Levi ; ¹⁰ ka ya ti Abraham àbi zlam ana Melkisedek ni ti Levi wur huđ gayan ni naŋ àvu a vu ga bəŋani Abraham bu.

Krist ti aŋgalabakabu mis akaba Melefit akada ge Melkisedek ni

¹¹ Tãwi ga bəza huđ ge Levi ya tagray ga *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti Melefit àdãm tãgri ana ndam *Izireyel, àbu mabəkiani e *Divi gayan ya àdãfiki ana Məwiz ni bu ni. Ku tamal nahkay nəngu ni, tãwi gatay ni èndeveriŋ ere ye ti Melefit awayay magrani ni lala do. Tamal endeveriŋ lala ti bay nahaŋ ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni àra ti kamam ? Maslaŋa gani nani ti aŋgalabakabu mis akaba Melefit akada ga *Aron ni do ; naŋ ti aŋgalabakabu mis akaba Melefit akada ge Melkisedek ni. ¹² Tamal Melefit àmbatkaba divi ga maŋgalabakabu mis akaba naŋ na ti, mäsəra àmbatkaba Divi gayan ya àbu mabəkiani a Wakita gayan ni bu ni daya. ¹³ Ay nihi ti Bay ya tãdãmki ma a Wakita ge Melefit bu ni ti Bay geli. Naŋ ti ge dini ge Levi do ; maslaŋa ge dini gayan day-day àgray tãwi ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ndo. ¹⁴ Mäsəra Bay geli ti ge dini ga Zuda. Ndam ge

dini ga Zuda ti ngay tâgray tawi ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti Mawiz àdām ndo simiteni.

¹⁵ Ere ye ti adafaki zlam gani nani ededīneni ni ti nihi : bay nahan àra ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit a, ay aŋgalabakabu mis akaba Melefit ti akada ge Melkisedek ni. ¹⁶ Maslaŋa gani nani ti tēfiyu àna Divi ya àbu mabəkiani a wakita ge Mawiz bu ni ndo : Divi gani nani ti tēbiki ana mis hihirikenī. Tēfiyu maslaŋa gani nani ti adaba nan àbu àna njēda dal-dal, àmēt day-day do. ¹⁷ Àbu mabəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : Melefit àdām :

« Nak ti bay maŋgalabakabu leli akaba mis ga kaŋgay-kaŋgayani

akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.† »

¹⁸ Nahkay ti Melefit àmbrəŋa Divi gayan nahan ya àdāfiki ana Mawiz ahaslani na, adaba Divi gani nani ti njēda gani àhəca ga magray ere ye ti Melefit àwayay magrani na. ¹⁹ Divi ge Melefit ya àbu mabəkiani a wakita ge Mawiz ni bu ni ti èndeveriŋ ere ye ti Melefit awayay ni lala do. Ègia nahkay ti Melefit àvia divi nahan ana leli ga mahədaƒkəŋjiana àtam ya ahaslani na. Divi gani nani ti māsəra ajənaki leli ededīŋ.

²⁰ Māsəra ajənaki leli ededīŋ ti adaba ka ya ti Melefit àfiyu Wur gayan ga maŋgalabakabu mis akaba nan ni ti àmbada. Ay nday ndahan ni ti ni, àbiyu tay ti àmbaday ndo. ²¹ Ka ya ti Melefit àfiyu Wur gayan ni ti àmbaday ; àbu mabəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi :

« Bay Melefit àmbada, àdām :

† 7:17 Limis 110.4.

“Nak ti bay maŋgalabakabu leli akaba mis ga kaŋgay-kaŋgayani.”
Aməmbatkaba majalay ahàr gayan̄ gani nana day-day do. § »

²² Melefit àra àmbada nahkay ti àwəlkabá pakama gayan̄ akaba geli a keti. Gayan̄ ya àgray nahkay ni ti àtam ya àwəlkabu pakama gayan̄ akaba ge mis ahaslani ni. Məsəra àtam ya ahaslani ni ti adaba bay ya ti adəfiki ana leli Melefit amagray ere ye ti adəm amagray ni ededin̄ ni ti Yezu.

²³ Nahkay day, nday ndahan̄ ya taŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti nday kay, adaba nday ti təpəs do, təmət. ²⁴ Ay Yezu ti apəs, nan̄ àbu àna sifa, àmət day-day do ; amaŋgalabakabu mis akaba Melefit ga kaŋgay-kaŋgayani. ²⁵ Nahkay ti nday ya ti tahəfakfəŋiyu kə Melefit azuhva ga Yezu ya aŋgalabakabu tay akaba nan̄ ni ti, Yezu esliki mahəŋgay tay. Àmbrəŋ mahəŋgay tay day-day do, adaba nan̄ àbu àna sifa ga kaŋgay-kaŋgayani, nan̄ àbu ahəŋgali Melefit ana tay kəlavad.

²⁶ Bay gəđakani ya àgəski ga maŋgalabakabu leli akaba Melefit ni ti Yezu. Nan̄ ti n̄jelata, àgudar zlam do simiteni, nan̄ mis sulumani, àgray zlam akada ga ndam magudar zlam ni do, Melefit àzoru nan̄ drin̄ agavəla. ²⁷ Nday gəđakani ndahan̄ ya taŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti, ahàr adəm kəlavad t̄islin̄i zlam ana Melefit azuhva zlam magudarani gatay ni day kwa ti t̄islin̄i zlam azuhva zlam magudarani ge mis ndahan̄ ni. Ay Yezu ti ni aŋgalabakabu leli akaba Melefit ti nahkay

§ 7:21 Limis 110.4.

do. Nan ti àvi ahàr gayan ana Melefit, àgəskabu ti tâkadfəŋ nan kà təndal. Àgray nahkay ti sak bəlan, amagrakivu va do. ²⁸ E Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni bu ni ti Melefit àdəm mis hihirikeni tənjalabakabu mis akaba nan, ay nday gani nani ti nǰəda gatay àhəca ga magray ere ye ti Melefit awayay na. Nahkay kələn gani Melefit àdəm pakama nahan, àmbaday. Àna mbaday gani nani ti àfiyu Wur gayan ga manjalabakabu mis akaba nan ; Wur gayan gani nani ti nan àbu ga kanğay-kanğayani, èndeverinaba ere ye ti Melefit awayay na àndava.

8

Melefit àwəlkabá pakama gayan akaba geli àna Krist a

¹ Ere ye ti ahàr àdəm məsər lala ni ti nihi : Bay gəđakani ya *anjalabakabu leli akaba Melefit ni ti àbu. Nan ti òru ànjəhad a huf melefit bu, kà gəvay ge karsi ge Melefit. Ànjəhad ti kà ahar ga đaf ge Melefit, a məlan ga gəđakani bu. ² Agray tawi ga manjalabakabu mis akaba Melefit ti a məlan *nǰəlatani ge Melefit bu. Məlan *nǰəlatani gani nani ti ahay *miviceni ya mis hihirikeni tìvicey ka sarta ge Məwiz ni do : àləm ti Bay Melefit Melefiteni ; məlan gani nani ti məlan nǰəlatani ge Melefit ededīŋ.

³ Gəđakani ga ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ni lu ti təfiyu nan ga məvi sədaga ana Melefit akaba misliŋi zlam azuhva zlam magudarani ge mis. Ègia nahkay ti bay gəđakani ya anjalabakabu leli akaba Melefit ni ahàr àdəm nan

day m̄vi s̄adaga ana Melefit. ⁴ Tamal naŋ àl̄abu a duniya bu ni ti akal naŋ ègi bay maŋgalabakabu mis akaba Melefit do, ad̄aba ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit t̄abu, t̄abiyu tay àna *Divi ge Melefit ya àbu m̄b̄ekiani a wakita ge M̄wiz ni bu ni. ⁵ Ay ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit nday nani ti, m̄laŋ nj̄latani ya tagraviyu t̄awi gatay ni ti e melefit bu do. M̄laŋ gatay ni ti t̄l̄em ka mazavu ga m̄laŋ nj̄latani ya a hud̄ melefit bu ni cilin̄. Nahkay ka ya ti M̄wiz àwayay evic̄ey ahay nj̄latani ni ti Melefit àhi ahkado : « Ci day, ah̄ar àd̄em k̄agray d̄ek akada ahay ya ti n̄d̄afukki ka ya ti nak ka ah̄ar ga h̄ema ni.* » ⁶ Ay nihi ti t̄awi ga Yezu ti ḡerḡeri akaba gatay ndahaŋ ni simiteni. Melefit aw̄alkabu pakama gayaŋ m̄w̄eni akaba geli, aw̄alkabu ti àna t̄awi ga Yezu ; pakama ya *aw̄alkabu nihi ni ti àtam ya ahaslani ni, ad̄aba ere gani ya ti Melefit àd̄em am̄gri ana leli ni ti àtam ere ye ti àd̄em ahaslani amagray ni simiteni.

⁷ Nahkay ti pakama ge Melefit ya àw̄alkabu akaba geli ahaslani ni ti àrakaboru ndo. Do ni ti, akal Melefit àw̄alkabu pakama nahaŋ akaba geli do. ⁸ Ay àw̄alkabá pakama nahaŋ na akaba geli ededin̄ a. Àl̄egi ana ndam gayaŋ, àd̄em nahkay hi :
« C̄um day, nu Bay Melefit n̄hi ma ana k̄uli.
Sarta nahaŋ àbu ara ;
ka sarta gani nani ti an̄aw̄alkabu pakama m̄w̄eni
akaba ga ndam goro,
ndam *Izireyel akaba ndam *Z̄ude ni d̄ek.
⁹ Pakama ya an̄aw̄alkabu akaba gatay ni ti

* 8:5 Mah̄arana 25.40.

gərgəri akaba pakama ya nəwəlkabu akaba ga ata
 bəŋ gatay ahaslani
 ka ya ti nədəfəŋa ahar ka tay a, nəhəlaya tay ka had
 Ezip a ni.

Anəwəlkabu pakama nahan akaba gatay ti
 adaba nday ndayani àna ahàr gatay təmbrəŋ
 pakama goro
 ya nəwəlkabu akaba gatay ahaslani ni,
 nahkay ti nu day nəmbrəŋ tay.

Nəhi ma hini ana kəli ti nu Bay Melefit.

¹⁰ Pakama məweni ya anəwəlkabu akaba ga ndam
 Izireyel

ka sarta gani nani ya amara ni ti nahkay hi :
 Anagray ti tājalki ahàr ke Divi goro kəlavad,
 kala àbu məbəkiani a məbəruf gatay bu.
 Enigi Bay Melefit gatay, nday day etigi ndam goro.
 Nəhi ma hini ana kəli ni ti nu Bay Melefit.

¹¹ “Sər Bay Melefit” ti maslaŋa aməhi ana maslaŋa
 nahan e kidiŋ gatay bu do simiteni.

Ku ana ndam ga kəsa gatay, ku ana bəza ga mən
 gatay nəŋgu ni atəhi ana tay do.

Adaba ku way way do e kidiŋ gatay bu aməsər nu,
 ku wur gəziteni, ku mis gədakani aməsər nu.

¹² Anəmbərfəŋa zlam magudarani gatay na kà tay
 a ;

zlam gatay ya ti tàgray, àbəlafu do ni ti anəjalaki
 ahàr va do simiteni.† »

¹³ Ma ge Melefit hini ya àdəm ni ti àdəmki
 ka məwəlkabu pakama məweni. Gayaŋ ya
 àdəm nahkay ni ti adafaki məwəlkabu pakama
 ya ahaslani ni ti midigweni. Ay zlam ya ègia

† 8:12 Zeremi 31.31-34.

midigwena, àgray tɔwi va do ni ti atəmbrəŋ, amələbi va bi.

9

Tɔwi ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ya tàgray ahaslani ni

¹ Ka ya ti Melefit *àwəlkabu pakama gayan akaba ga ndam *Izireyel ahaslani ni ti àdəfiki divi gayan ana tay ga *maŋgalabakabu mis akaba naŋ a ahay gayan bu. Ahay gani nani ti ka hađ. *

² Ahay gani nani ti huđ gani mekelkabana àna azana. Məlan ye enjenjeni nahəma, təzalay məlan *njalatani; eslini ti tábəhad məlan mabəhadki *ceŋgel akaba tabəl ga mabəhadiki *dipeŋ ana Melefit. †

³ Məlan ye cɘ kama ga azana ni ti təzalay məlan njəlatani àtam ndahaŋ ni dek. Kələŋ ga azana nahəma, ⁴təfəkad zlam ga gru ya tazəbaki haf ya ezi àcər ni, ‡ təfəkad *sahar daya. § Sahar gani nani ti məbəki gru dek; a huđ gani bu ni ti zlam təvu mahkər: halaf ga gru akaba *man a huđ gani bu; aday ga *Aron ya àbay vay-vay ni, *akaba akur cɘ. Akur nday nani ti ma ge Melefit àki məbəkiani. Nahkay sahar gani nani ti təzalay *sahar ge Melefit ya adafaki àwəlkabu pakama gayan akaba ge mis ni. ⁵ Ke erma ga sahar ni təbəki mimiz ti Melefit məmbərfəŋa zlam ge mis ya təgudar ka məsər gatay do na; ka ahər ga sahar ni

* **9:1** Tədəmki ma hini ti ka ahay ge Melefit ya tàgray a huđ gili bu ka sarta ge Məwiz, təsawaday àna naŋ ni. Mənjay Mahərana 26.1-30. † **9:2** Mənjay Mahərana 25.23-40. ‡ **9:4** Mənjay Mahərana 30.1-6. § **9:4** Mənjay Mahərana 25.10-16. * **9:4** Mənjay Macalani 17.23.

tàgraya mazavu ge Seruben † a cɔ ; tàpaɓki kərpasla gatay ke erma ni. Seruben nday nani ti tɔɔafaki Melefit naŋ àbu a mɔlaŋ gani nani bu àna njɔɔa gayan dek. Ay ti nàhiaba ma gana dek ana kuli a nihi faŋ do.

⁶ Tàra tàslamala zlam na dek nahkay ti ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tɔhuriyu a mɔlaŋ ye enjenjeni ni vu kɔlavaf ga magray tɔwi gatay. ⁷ Ay a mɔlaŋ ye cɔ ni vu ni ti bay gɔɔakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ahuriyu ciliŋ. Ahuriyu ti sak bɔlaŋ a dɔzani bu ; àhuriya ti ahàr àɔɔm abiaya mimiz ana Melefit a azuhva zlam gayan ya àgudar ka mɔsɔr gayan do ni akaba azuhva zlam ge mis ndahaŋ ya tàgudar ka mɔsɔr gatay do ni. ⁸ Àna zlam nday nani ti *Mɔsuf Njɔlatani aɔafaki ka ya ti mɔlaŋ ye enjenjeni àbu mba ni ti divi ga mɔhuriyani a mɔlaŋ *njɔlatani ge Melefit ni vu àbi faŋ bi. ⁹ Zlam gani nday nani tɔzavu akaba ga sarta hini : mis takoru afa ge Melefit, tɔgri sɔɔdaga, tɔwi zlam ana ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti tɔsliŋi azuhva zlam magudarani gatay ni, ay ku tamal nahkay nɔŋgu ni majalay ahàr gatay dek njɔlata do, nahkay zlam gatay ya tagray ni èsliki mendeveŋ ere ye ti Melefit awayay ni do. ¹⁰ Zlam gani nani dek ya tagray ni ti ma àki ka zlam mɔzumani, ka zlam miseni akaba ka baray gɔrgɔrani. Nani ti tɔwi ge mis hihiriken ni ya tagray ni ciliŋ ; Melefit agɔskabu hayaŋ, duk abivoru ana vad ya amɔmbatkaba ni.

† 9:5 Seruben ti zlam àna sifa ya tajɔgay mɔlaŋ njɔlatani ni, kərpasla tɔfɔŋ kà tay. Nday *mɔslɔr ge Melefit do. Mɔnjay Mahàrana 25.18-20.

Àna mimiz ge Krist ti Melefit àwəlkabu pakama maweni akaba ge mis

¹¹ Ay nihi ti *Krist àra. Naŋ ti Bay gəɖakani ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, ku nihi naŋ àbu agri zlam sulumani ge Melefit ana leli. Àhuriya a ahay ge Melefit va ; ay ahay gani nani ti gəɖakani àtam ya ka haɖ ni, araŋa magəɖavani àki bi. Ahay nani ti mis hihirikeni àlɛm do ; nahkay ahay gani nani ti a duniya bu do. ¹² Àra àhuriya a ahay gani nani va ti àhuriyu a mələŋ *njəlatani ge Melefit ni vu. Àhuriyu ti àna mimiz ga vugul akaba ga bəza sla ya tɪsliŋi ana Melefit ni do ; àhuriyu ti àna mimiz gayaŋ ya àŋgəzaya ka ya ti àmət kà təndal ni. Àmət nahkay ti, àhəŋga leli a ga kaŋgay-kaŋgayana àndava, àhuriyu a mələŋ *njəlatani ge Melefit ni vu sak bələŋ ti èsliə. ¹³ Ka ya ti mis àgudara zlam a, ègia naŋ njəlata kè eri ge Melefit do nahəma, ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tigəcəki mimiz ga vugul akaba ga kokur, təbəki viti ga sla walani daya. Nahkay vu gayaŋ egi njəlata kè eri ge Melefit. ¹⁴ Mimiz ge Krist ti àtam mimiz ga zlam ga gənaw sak kay do waw ? Krist ti àgudar zlam do simiteni, ay àvi ahàr gayaŋ ana Melefit ti təkaf naŋ ; àgray nahkay ti àna njəɖa ga *Məsuf ge Melefit ; Məsuf gani nani ti naŋ àbu ga kaŋgay-kaŋgayani. Krist àvia ahàr gayaŋ ana Melefit a nahkay ti, àgray ti ku majalay ahàr geli day mîgi njəlata ni ; nahkay ti məgray zlam ya azoru leli e kisim vu ni va ba ; məgri təwi ti ana Melefit. Melefit ti naŋ Bay ga sifa !

¹⁵ Ègia nahkay ti Melefit *àwəlkabu pakama gayaŋ maweni akaba ge mis ; àwəlkabu ti àna təwi

ge Krist. Àwəlkabu ti ndam ya ti azalay tay ni tîngət zlam sulumani ya àdəm aməgri ana tay ni ; zlam nday nani ti atələbu ga kaŋgay-kaŋgayani. Melefit aməgri ana tay nahkay ti azuhva kisim ge Krist, adaba àna kisim gayan ni ti apəla zlam ge mis ya tågudar ka sarta ya Melefit àwəlkabu pakama maweni akaba gatay faŋ ndo ni.

¹⁶ Nahkay day, bi mis nahan wudaka amət ti àdəm ahəmamam ndam gayan tèdevu zlam gayan ni. † Ay tamal maslaŋa gani àmət faŋ ndo ni ti ndam gani tislaki medevu zlam gayan ni do.

¹⁷ Nahkay tamal àmət faŋ ndo ni ti ma gayan ya àdəm ni masakani hayaŋ. Ka ya ti maslaŋa gani nan abu àna sifa mba ni ti mis tèdey zlam gayan ni faŋ do. ¹⁸ Pakama ge Melefit ya awəlkabu akaba ge mis ni day nahkay. Ka ya ti àwəlkabu pakama gayan enjenjeni akaba ge mis ni ti təkad zlam, tığucey mimiz gani. ¹⁹ Ka ya ti Məwiz èjeŋgey *Divi ge Melefit dek kè meleher ge mis nahəma, àgray akada ge Melefit ya àhi ni : àzay mimiz ga vugul akaba ga bəza sla, àcahkiviyu yam, àzay enğuc ga zlam ga gə naw ndizeni, àwəlki ka aday, àtəliyu e mimiz ni vu ju6 mək èğuceki ka Wakita ge Melefit ni ; èğuceki ke mis ni dek daya. ²⁰ Àdəm : « Mimiz hini ti Melefit awəlkabu pakama gayan akaba gekəli àna nan ; àdəm gəsumkabu pakama gayan ni dek

† **9:16** Àna ma Gres ya təbəkə ahalay ni ti tədəm « diateke. » Ma gani nani ti awayay adəmvaba məwəlkabu pakama, awayay adəmvaba pakama ge mis ya àdəm ahəmamam tèdey zlam gayan ka ya ti àmət ni daya ; ma gani bəlan. Nahkay təgurkabu zlam nday nani cəeni, tədəm tamal zlam ahkay do ni mis àmət faŋ ndo ni ti tədi slimi ana pakama gani do.

kwa. § » ²¹ Ègũceki mimiz ni ka ahay ge Melefit akaba ka zlam ya tøvũ a ahay ni bu, tagray tawi àna tay ni ðek daya. ²² Nahkay ti Melefit àðəm e Divi gayaŋ ni bu, ku mam day mam tĩgũceki mimiz day ti egi njəlata. Ere ye ti tĩgũceki mimiz do ni ti àbi kay bi. Tamal tábaya mimiz a ndo ni ti Melefit àmbərfəŋa zlam magudarani ge mis ni kà tay a do simiteni.

Krist ti àvi ahàr gayaŋ ana Melefit azuhva zlam magudarani ge mis

²³ Nahkay zla nahəma, zlam nday nani ya ka had ni ti mazavu ga zlam ya a hud melefít bu ni ciliŋ, ay ku tamal nahkay nəŋgu ni ahàr àðəm tĩgi njəlata àna mimiz ya tĩgũceki ka tay ni. Nahkay day, tamal leli mawayay mahəðakfəŋiyu kà zlam zlamani ya e melefít bu ni ti ahàr àðəm tábaya mimiz sulumana àtama ga zlam ga gənw na. ²⁴ Ahay ge Melefit ya *Krist àhuriyu ni ti mis tələm do. Ahay ge Melefit ya mis tələm ni ti mazavu ga məlaŋ *njəlātani ya a hud melefít bu ni ciliŋ. Krist àhuriyu ti a hud melefít vu ; ku nihi naŋ àbu eslini kè meleher ge Melefit ga məjənaki leli. ²⁵ Gəðakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti ahuriyu a məlaŋ *njəlātani ge Melefit ya mis tələm ni vu sak bəlaŋ a dəzani bu ; ahuriyu ti àna mimiz gayaŋ gayaŋani do. Ay Krist ti àgray nahkay ndo ; àvi ahàr gayaŋ ana Melefit sak kay ndo. ²⁶ Nahkay do ni ti kwa ka mənjàki ga duniya akal Krist acakay daliya sak kay, ay àgray nahkay ndo. Àcakay daliya ti sak bəlaŋ, kələŋ gani amacakay va do ; àcakay ti ga maðafakiani duniya ara andav wuðak. Àra ti ga

mævi ahàr gayan ana Melefit ti magudar zlam ge mis ni mâlæbi va bi. ²⁷ Mis hihirikeni lu amət sak bəlan ciliŋ, kələŋ gani Melefit amagrafəŋa seriya. ²⁸ Nahkay day Krist àvi ahàr gayan ana Melefit ti sak bəlan ; àgray nahkay ti, ti Melefit mâmbərfəŋa zlam magudarani ge mis a kay. Ay a vad nahan ti Krist amanğa. Amanğa ti azuhva zlam magudarani va do ; amanğa ti ga mahəŋgay ndam gayan ya tajəgay nan ni.

10

¹ *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ka wakita gayan ni ti mazavu ga zlam sulumani ya Melefit aməgri ana leli ni ; Divi gani àdəfiki zlam sulumani ge Melefit ni ana leli lala do. Adaba mam, kilevi təbu takoru kè meleher ge Melefit, tislŋi zlam kilevi, təmbərəŋ day-day do ; ay zlam nday nani ya tagray ni ti èndeveriŋ ere ye ti Melefit awayay ni dek do. ² Tamal ti endeveriŋ ere ye ti Melefit awayay ni ti, akal təmbərəŋ mislŋi zlam ana Melefit, adaba giri-giri ti ndam ya ti Melefit àmbərfəŋa zlam magudarani gatay ni kà tay a ni ti akal təsər tiglia njəlatana kè eri ge Melefit a àndava, zlam magudarani gatay àbi va bi. Ay tàgray nahkay do ; təbu tislŋi zlam kekileŋa. ³ Təbu tislŋi zlam ana Melefit kilevi ti, agray ti təjalaki ahàr kilevi ka magudar zlam gatay, təsəra nday ndam magudar zlam kekileŋa. ⁴ Nahkay ti məsəra mimiz ga kokur akaba ga vugul ti àgray ti Melefit mâmbərfəŋa zlam magudarani ge mis na kà tay a koksah.

⁵ Nahkay zla nahəma, ka ya ti *Krist àra a duniya va ni ti àhi ana Melefit ahkado :

« Zlam ge mis ya tislîḡuk ni akaba sɔdaga gatay ya tɔgruk ni ti kàwayay do,
kàgra ti tiwi nu sawaḡ.

⁶ Zlam ge mis ya tislîḡuk ahkay do ni ya teviyekuk azuhva zlam magudarani gatay ni ti àbɛlafuk do.

⁷ Nahkay nàdɛm : Bay Melefit goro, nu hi, nu ka ahàr divi,

nakoru ti ga magray ere ye ti kawayay ni.

Bay ya ti tɛdɛmki ma a huɔ ga wakita gayak ni bu ni ti nu.* »

⁸ Ka mɛnjɛki ga pakama hini ti àdɛm : « Zlam ge mis ya tislîḡuk ni, sɔdaga gatay ya tɔgruk ni, ahkay do ni zlam gatay ya teviyek azuhva zlam magudarani gatay ni ti kàwayay do ; zlam nday nani ti tàbɛlafuk do. » Ay mɛsɛra zlam nday nani dɛk ti tagray akada ge Melefit ya àhi ana tay grum e Divi gayaḡ bu ni. ⁹ Àdɛm keti : « Nu hi, nu ka ahàr divi, nakoru ti ga magray ere ye ti kawayay ni. » Àdɛm nahkay ti, adafaki zlam ya ti tɔgri ana Melefit ahaslani ni ti ègia zlam masakana ; nihi ti ahàr àdɛm tɔgri zlam mɛweni sawaḡ. ¹⁰ Nahkay ere ye ti Melefit àwayay ni ti Yezu Krist àgra : àvi ahàr gayaḡ ana Melefit sak bɛlaḡ hɛya. Àra àvia ahàr gayaḡ a nahkay ni ti leli miḡia ndam njɛlatana ge Melefit a.

¹¹ Bay maḡalabakabu mis akaba Melefit lu naḡ àbu ecik kɛlavad, esliḡi zlam sak kay ana Melefit, esliḡi kɛlavad nahkay. Ay zlam ya ti esliḡi ana Melefit ni èsliki magrani ti Melefit mɛmbɛrfɛḡa zlam magudarani ge mis ni kà tay a do simiteni.

* **10:7** Limis 40.7-9.

¹² Ay Krist ti àgray akada gatay ni ndo : nan ti àvay ahàr gayan sak bəlan ti Melefit mêmberfəŋa zlam magudarani ge mis ni kà tay a ; àra àva ti ànjəhad digus kà ahar ga daf ge Melefit a məlan ga gədakani bu ga kaŋgay-kaŋgayani. ¹³ Melefit àhi : « Ndam ezir gayak ti anabəhad tay kè meleher gayak akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni, ti kəcəlki ka tay.† » Nihi ti nan àbu ajəgay sarta gani nani. ¹⁴ Àva ahàr gayan a sak bəlan ti, àgray ti nday ya ti àhəŋgay tay ni ti tigi ndam *njəlatani ge Melefit ga kaŋgay-kaŋgayani. Nahkay ti èndeveriŋa tawi ge Melefit ya awayay na dek.

¹⁵ *Məsuf Njəlatani day adəfiki ana leli zlam nday nani jiri edəfiŋ. Ere ye ti àdəm enjenjeni ni ti nihi :

¹⁶ « Bay Melefit àdəm :

“Pakama məweni ya anəwəlkabu akaba gatay ka sarta gani nani ya amara ni ti nahkay hi : anagray ti tjalaki ahàr ke Divi goro kəlavad, amanjəhadiviya ana tay a məbərur bu.” »

¹⁷ Àdəm keti :

« Zlam magudarani gatay ahkay do ni zlam gatay ya ti tàgray àbəlafu do ni ti anəjalaki ahàr do simiteni.‡ »

¹⁸ Nahkay ti Melefit àmbərfəŋa zlam magudarani ge mis ni kà tay a. Ègia nahkay ti ahàr àdəm təgri sədaga ana Melefit ti mêmberfəŋa zlam magudarani nday nani kà tay a va do.

Məfəki ahàr ke Melefit, mahədəkfəŋiyu

† 10:13 Mənjay Limis 110.1. ‡ 10:17 Zeremi 31.33-34.

¹⁹ Bəza ga mmawa, nahkay ti məsəra Melefit àvia divi ana leli ga mahəðakfəñiyana kà gəvay a məlanə gayanə *njəlatani ni va. Divi gani nani ti àvia ana leli a azuhva mimiz ga Yezu ya aŋgəzaya ka ya ti *tədarfəñ nanə kà təndal ni. ²⁰ Divi gani nani ti divi məweni, nday ya ti e divi gani nani bu ni ti təngət sifa. Divi gani nani ti Yezu àzləkiaba ana leli a. Ka ya ti àmətfəñ kà təndal ni ti azana ga mahay ga məlanə *njəlatani ge Melefit ni ègəzlehva : azana gani nani ti kala vu ga Yezu. Yezu àmət ti mis təhəðakfəñiyu kə Melefit : àmət nahkay ti ègəzlehkaba azana ya àcafəña mis ga mahəðakfəñiyani kə Melefit a ni. ²¹ Nanə ti Bay gəðakani ya aŋgalabakabu ndam ge Melefit akaba Melefit ni. ²² Ègia nahkay ti mahəðakumfəñiyu. Mahəðakumfəñiyu ti àna huð bəlanə, məfumki ahàr geli ðek. Adaba Yezu àgray ti miġia njəlatana, məjalay ahàr magəðavani va do ; àbara leli àna yam njəlatana daya. ²³ Məsəra Melefit aməgri zlam sulumani ana leli ; məhumioru ma gani ana mis vay-vay, məmbrəñ ba, adaba Bay ya ti àðəm aməgri zlam nday nani ana leli ni ti Melefit ; nanə ti àmbat ahàr ðay-ðay do. ²⁴ Ahàr àðəm ku way way do e kiðinə geli bu məfi ahàr ana maslanə nahanə, məvi njəða ana mis e kiðinə geli bu ga mawayay mis ndahanə akaba ga məgri zlam sulumani ana mis. ²⁵ Məmbərəñum macakalavani ba. Mis ndahanə ti təmbərəña, ay leli ti məgrum akadə gatay ni ba. Kəsəruma vadə ga Bay geli ya amara ni ènjia wudak, nahkay zla nahəma məmbərəñum macakalavani ba ; ahàr àðəm ku way way do e kiðinə geli bu məvi njəða ana maslanə nahanə.

²⁶ Leli ti mèsəra jiri ge Melefit ya àgri ana leli na. Nahkay tamal magudar zlam zakw nahəma, mìsliki mægri sədaga ana Melefit ti māmberfəŋa zlam magudarani geli ni kè leli a va do. ²⁷ Tamal mis àgudara zlam a nahkay ti maslaŋa gani māgray aŋgwaz dal-dal, adaba Melefit amagrafəŋa seriya, aku gəđakani aməzum tay akaba ndam ya təgəskabu ma ge Melefit va do ni dek. ²⁸ Kəsəruma, tamal mis àgra zlam ya ti Melefit àcafəŋa mis ga magrana e *Divi gayəŋ ya Məwiz àbəki ni bu na, mək mis cə mahkər təgrakia sedi a ti takad naŋ həya, àsi cicihi ana mis do. ²⁹ Nahkay ti tamal mis àcəlkiə ka Wur ge Melefit a, àzay naŋ akada zlam masakani ni ti Melefit amatraḅ naŋ do waw? Amatraḅ naŋ ti dal-dal àtam ya atraḅ maslaŋa ya ti àgəskabu Divi gayəŋ do ni, adaba maslaŋa gani nani ti ègia mis njəlatani ge Melefit azuhva mimiz ga Yezu a, ay àmənjaləŋ ke mimiz gani nani akada zlam masakani sawaŋ. Àna mimiz gani nani ti Melefit àwəlkabá pakama gayəŋ akaba geli a, àdəm amahəŋgay leli àna naŋ. *Məsuf Njəlatani àgria *sulum ge Melefit ana maslaŋa gani nana, ay maslaŋa gani èndivia Məsuf Njəlatani na sawaŋ. ³⁰ Mèsəra, Melefit àdəm : « Bay ya ti atraḅvù mis, ahəŋgrivù zlam magudarani ana tay ni ti nu. » Àbu məbəkiani keti : « Bay Melefit amagrafəŋa seriya kà ndam gayəŋ a.Ş » ³¹ Melefit ti naŋ Bay ga sifa : njəda gayəŋ àtam ga zlam ni dek. Tamal àgəsa mis a awayay matraḅ naŋ ti maslaŋa gani amacakay daliya dal-dal, daliya nahaŋ àbi àtam daliya gani nani bi.

Ş 10:30 Mimbiki 32.35-36.

³² Sərumki ka sarta ya ti kicəm pakama ge Melefit enji, kəgəsumkabu ni. Ka sarta gani nani ti mis təgria daliya gərgəri kay ana kəli a, ay ti kəbesuma. ³³ Sarta ndahaŋ tindivia kəli a, təgria daliya ana kəli kə eri ge mis a dek ; sarta ndahaŋ kəvumia njəda ana mis ndahaŋ ya ti təcakay daliya akada nani na. ³⁴ Ndam ya təbiyu tay a daŋgay vu ni ti təsia cicihi ana kəli a, kəjənumkia tay a. Ka ya ti mis təhəlfəŋa zlam gekəli kə kəli a ni ti kəgəsumkabá àna məmərana, adaba kəsəruma, lekələm kəbum ana zlam sulumani àtam ya ti təhəlfəŋa kə kəli a ni. Zlam sulumani nday nani ti tanjəhad ga kaŋgay-kaŋgayani. ³⁵ Nahkay zla nahəma, kəmbərəŋum məfumki ahàr ke Melefit ba, adaba tamal kəmbərəŋum məfəki ahàr do ni ti aməgri zlam sulumani kay ana kəli azuhva nani. ³⁶ Ere ye ti ahàr àdəm kəgrum ni ti nahkay hi : zum njəda gekəli dek ga moroni kama kama. Tamal kəgrum nahkay ti akəgrum ere ye ti Melefit awayay ni, nahkay ti akəŋgətum ere ye ti Melefit àdəm aməvi ana kəli ni. ³⁷ Melefit àdəm : « Kama gəzit ti Bay ya ti ara ni amara, ènjia wudak. Sarta gani àbi kay va bi.

³⁸ Maslaŋa ya ti nədəm naŋ jireni, afəku ahàr ni ti anəvi sifa. Ay tamal maslaŋa gani àmbrəŋa nu a ti anəgəskabu naŋ va do.* »

³⁹ Ay leli ti leli ndam ya ti təmbrəŋ Melefit, tijiji ni do. Leli ti ndam ya ti təfəki ahàr ke Melefit ni, nahkay Melefit amahəŋgay leli, aməvi *sifa ya àndav day-day do ni ana leli.

* **10:38** Habakuk 2.3-4.

11

Məfəki ahàr ke Melefit

¹ Məfəki ahàr ke Melefit ti awayay adəm vaba mam ? Tamal məfəki ahàr ke Melefit ti məsəra leli məbu àna zlam ya ti Melefit àdəm aməvi ana leli ni àndava. Ku tamal mîpi zlam nday nani fañ do nəngu ni, məsəra təbu ededîñ ededîñeni. ² Ndam ge Melefit ya ahaslani ni təfəkia ahàr a nahkay, mək Melefit àzləbay tay azuhva məfəki ahàr gatay ni.

³ Leli day məfəki ahàr ke Melefit. Məsəra Melefit àgraya məlanə na dek àna ma gayanə ya àdəm na. Nahkay məsəra zlam ya ti mipi ni ti Melefit àgraya àna zlam ya mîpi do na.

⁴ Abel day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgri sədaga ana Melefit àtam ga *Kayiñ ya àgri ni àna sulumani. Abel àra àgra nahkay ti Melefit àzləbay nañ azuhva sədaga gayanə ni, àdəm nañ ti mis jireni. Ku tamal Abel àməta nəngu ni, ku kani day nañ àbu adəfiki məfəki ahàr ke Melefit ana leli.

⁵ *Enok day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti Melefit àzaba nañ a duniya ba, àmət ndo. Nañ àbi ka duniya va bi, adaba Melefit àzoya nañ a gavəla. Ay ku ka ya ti Melefit àzoru nañ fañ ndo nəngu ni, Melefit àzləba nañ a, àdəm nañ mis sulumani. *

⁶ Tamal mis àfəki ahàr ke Melefit do ni ti Melefit àzləbay nañ do, àdəm nañ mis sulumani koksah. Adaba ku way way do awayay ahədakfəñiyu kə Melefit nahəma, ahàr àdəm maslaña gani məfəki ahàr, məgəskabu Melefit nañ àbu, məsər Melefit agri zlam sulumani ana nday ya ti tadəbay nañ ni.

* **11:5** Məñjay Məñjəkiani 5.24.

⁷ Nɔwi day àfàkia ahàr ke Melefit a, nahkay ti àgəsikia ma. Ka ya ti Melefit àdàfiki zlam ya ti àgravu fan ndo ni ti Nɔwi àgraya *slalah ga yam a, tɔhuriyu akaba ndam ga hud ahay gayan, mək Melefit àhəngay tay. Nɔwi àra àfàkia ahàr ke Melefit a nahkay ti, Melefit àdəm nan mis jireni ; nahkay ere ye ti Nɔwi àgray ni ti àdàfaki ndam ga *duniya ti nday ndam jireni do.

⁸ Abraham day àfàkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti ka ya ti Melefit àzalay nan ni ti Abraham àgəsikia ma. Àslàka ka had gayan a, òru ka had ya ti Melefit àdəm aməvi ni. Àsər mələn ya ti akoru ni do, ay ku tamal nahkay nəngu ni òra. ⁹ Azuhva məfəki ahàr gayan ni ti ànjəhad ka had ya ti Melefit àdəm aməvi ni, ay ànjəhad ti akada nan zal mirkwi : ànjəhad a ahay miviceni bu. Wur gayan Izak, kələn gani wur hud gayan Zekəp day tənəhad a ahay miviceni bu akada gayan ni : nday day Melefit àhi ana tay aməvi had ya ti àdəm aməvi ana Abraham ni ana tay. ¹⁰ Abraham ànjəhad a ahay miviceni bu ni ti adaba ahətay sarta ya ti atafəkad kəsa nahan ni ; kəsa gani nani ti asak ga ahay gani mafəkadani lala. Àsər ahəmamam tələm ahay ga kəsa gani nani ti Melefit, amələmaya ahay nday nana ti nan gani daya.

¹¹ Sara day àfàkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti Melefit àgray ti mīwi wur. Nan ti dəgəlani, medeweleni daya, ay ku tamal nahkay nəngu ni Melefit àgray ti mīwi wur ; àgray ti adaba Sara àgəskabá ere ye ti àdəm aməgri na amagray ededɛn. ¹² Nahkay ti ku tamal Abraham nan bəlan, nan medeweleni herem-herem nəngu ni, bəza hud

gayan̄ t̄igi kay. Nday kay akađa bon̄gur ya a hud̄ melef̄it bu ni, ahkay do ni akađa wiyan̄ ga zalaka, t̄açal koksah.

¹³ Mis nday nani đek ti t̄əf̄əki ah̄ar ke Melef̄it, duk àbivoru ana kisim gatay t̄əmbr̄əñ məf̄əki ah̄ar gatay ni ndo. Ka ya ti t̄əmət ni ti t̄ənḡət zlam ge Melef̄it ya ti àđəm am̄əvi ana tay ni fan̄ ndo ; t̄əsəra zlam nday nani at̄ələbu akađa zlam ya ti t̄ipioru driñ ni cilin̄, mək t̄əmər̄vu àna nan̄. T̄əđəm nday ndam mirkw̄i, k̄əsa gatay àbi a duniya bu bi. ¹⁴ Gatay ya ti t̄əđəm nahkay ni ti ad̄afaki nday t̄əbu taj̄əgay had̄ gatay gatayani. ¹⁵ Tamal t̄əjalakia ah̄ar ka had̄ gatay ya t̄əmb̄ər̄biya na ti akal t̄islikia mañgona eslina. ¹⁶ Ay nihi ti tawayay had̄ sulumani ya àtam ndahan̄ ni ; had̄ sulumani nani ti e melef̄it bu. Nahkay ti Melef̄it awayay ti t̄əzalay nan̄ Bay Melef̄it gatay, t̄əzalay nan̄ nahkay ti àb̄əlaf̄əñ dal-dal. Àslamalia k̄əsa sulumani ana tay a eded̄in̄ a.

¹⁷ Abraham àf̄əkia ah̄ar ke Melef̄it a. Nahkay ti àḡəskabu mislin̄i wur gayan̄ Izak. Melef̄it àhi m̄àgray nahkay ti àh̄əlf̄əñə eȳu a, awayay ti Abraham m̄ad̄afaki ah̄əmam̄am af̄əki ah̄ar ni. Izak ti wur ga Abraham nan̄ b̄əlan̄, nahan̄ àbi, Melef̄it àhi ana Abraham am̄əvi b̄əza hud̄ kay ti àna nan̄, ¹⁸ àđəm : « Akənḡət b̄əza hud̄ gayak ti àna Izak.† » Ku tamal nahkay nəngu ni, Abraham àḡəsikia ma ana Melef̄it a, ¹⁹ ad̄aba àhi ana ah̄ar Melef̄it ti esliki mah̄ənḡaraba mis e kisim ba tata. Abraham àra àf̄əkia ah̄ar a nahkay ti Melef̄it àh̄ənḡri wur gayan̄ ni. Ge Melef̄it ya àh̄ənḡri wur ga Abraham ni ti ad̄afaki ere ye ti amagrav̄u kama kama ni.

† 11:18 Mənjəkiani 21.12.

²⁰ Izak day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgri *sulum ge Melefit ana ata Zekup nday ata Eseyu : àdəmki ma ka zlam ya amagrakivu ka tay ni.

²¹ Zekup day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgri sulum ge Melefit ana bəza ge Zuzef cəeni. Àgri ana tay ti ka ya ti awayay endevertu ni ; àra àgria sulum ge Melefit ana tay a ti àjakvu àna aday, àhəngrioru ahàr a had ana Melefit. †

²² Zuzef day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àdəm ndam *Izireyel ataslaka ka had Ezip a. Àdəm ma gani nani ti ka sarta ya ti awayay endevertu ni ; àdəm ka ya ti ataslaka ni ti təhəla aslat gayan a.

²³ Ata bəŋ ge Məwiz day təfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti təŋgah naŋ kiyi mahkər. Təŋgah ti adaba wur ni àbəlay ; *Faron bay məgur had ni àdəm təbazl bəza ga ndam Izireyel, ay ti tàgrafəŋa aŋgwaz kà ma gana ndo.

²⁴ Məwiz day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ka ya ti ègia gədakana ni ti àwayay ti tədəm naŋ wur ga wur ga Faron ni va ba. ²⁵ Àwayay ti hojo təgri daliya akada ya təgri ana ndam Izireyel ndahan ni ere gani ti amərvu àna zlam magudarani ni, adaba zlam magudarani ti avay məmərani gəzit cilin. ²⁶ Àhi ana ahàr hojo təgri daliya akada ya ti təgri ana *Krist ni ere gani ti aŋgət elimeni ga had Ezip ni dek ni. Àjalaki ahàr ti ka zlam sulumani ge Melefit ya aməgri azuhva məfəki ahàr gayan ni.

²⁷ Məwiz àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àslaka ka had Ezip a. Ku tamal bay ga had ni

† 11:21 Məjay Mənjəkiani 47.31.

àzumkia b̄aruv a n̄əŋgu ni, àgrafəŋa aŋgwaz a ndo. M̄əwiz àmbrəŋ m̄əf̄əki ah̄ar gayan̄ ni ndo, ègia akada èpia Bay Melefit, nan̄ ya ti èpivu do na. ²⁸ M̄əwiz àra àf̄əkia ah̄ar ke Melefit nahkay ni ti àgray ti ndam Izireyel tâgray *Pak ye enjenjeni ni : tàb̄əki mimiz k̄a mahay gatay. Tâgray nahkay ti, ti *m̄əsl̄ər ge Melefit ya àsl̄ərbiyu ga mabazl b̄əza meykweya ni ènjifiŋ k̄a b̄əza gatay ni ba.

²⁹ Ndam Izireyel t̄əf̄əkia ah̄ar ke Melefit a. Nahkay ti tàsl̄əkaba a D̄əluv Ndizeni ni ba ; tàsl̄əkaba ti akada ka had̄ mik̄əleni, yam àbi ka m̄əlan̄ gani bi. Ay ka ya ti ndam Ezip tawayay masl̄əkabana ni ti yam ni àndaba tay a dek, t̄əm̄əta.

³⁰ Azuhva m̄əf̄əki ah̄ar ga ndam Izireyel ni ti gudu ga k̄əsa Zeriko àmb̄əd. Àmb̄əd ti ad̄aba ndam Izireyel ni t̄əf̄əkia ah̄ar ke Melefit a, t̄əveliŋa k̄əsa na vad̄ ad̄əsk̄əla. ³¹ Rahap wal hala ni day àf̄əkia ah̄ar ke Melefit a. Nahkay ti a vad̄ ya ti ndam Izireyel t̄əbazl ndam ya ti t̄əḡəskabu ma ge Melefit do ni ti tàkad̄ nan̄ ndo. Tàkad̄ nan̄ ndo ni ti ad̄aba àfia ah̄ar ana ndam Izireyel ya tàsl̄əruru tay ga m̄əm̄ənjiyu had̄ na, àdafaki tay ndo.

³² Nihi ti n̄əd̄əmkivu mam ? Sarta àbi ga mazlapakiani b̄əlan̄ àna b̄əlan̄ ka ata Zedeyon̄, Barak, Samson̄, Zefte, Devit, Semiyel akaba ndam ndahan̄ ya t̄əh̄əŋgaray pakama ge Melefit ni bi. ³³ Nday nani dek ti t̄əf̄əkia ah̄ar ke Melefit a, nahkay ti mis ndahan̄ e kid̄iŋ gatay bu t̄əyefiŋa k̄a ndam ga had̄ ndahan̄ a, mis ndahan̄ t̄əgrafəŋa seriya k̄ə mis àna jiri a, mis ndahan̄ t̄ipia zlam sulumani ya Melefit àd̄əm am̄əgri ana ndam gayan̄ na, mis ndahan̄ tàkad̄f̄əŋva k̄a mazlahku a, t̄ətama tay àna

njêda, ³⁴ mis ndahan têtamfêna kà aku ya agês zlam gèdèk-gèdèk na, ènjifin kà tay ndo, mis ndahan têtamfêna kè mis ya ti tawayay tabazl tay àna maslalam a na. Ka ya ti njêda àfêj kà tay bi ni ti Melefit àvia njêda ana tay a ; ka ya ti tàgray silik ni ti tàgrafêna aŋgwaz kè mis ndahan a ndo simiteni ; tàgara ndam silik ga haf ndahan a kay. ³⁵ Wál ndahan tipia ndam gatay ya tèmèt, tàngaba e kisim ba na.

Ay mis ndahan ti ni ndam ezir gatay tàgria daliya kay ana tay a, tèmèta àna nan a ; tamal mis nday nani tèmbrêna mэфèki ahàr gatay ke Melefit a ni ti akal ndam ezir ni tèmbrêna tay a, ay tèmbrêj mэфèki ahàr gatay ni ndo, adaba tawayay sifa mæweni ya Melefit amævi ana tay ni, tédèm sifa gani nani àtam sifa ya a duniya bu ni. ³⁶ Mis ndahan e kidin gatay bu tàcaka daliya gèrgèri a kay : mis tàyefina kà tay a ; tàzlèba tay àna kurupu a ; tàwèla tay àna jejirbi a ; tàbiya tay a dangay va ; ³⁷ tizligia tay àna akur a, tèmèta àna nan a ; tèkelkaba tay àna si a ; tàbazla tay àna maslalam a. Mis ndahan ti ni tèsawaday satat, tàbakabu ambèl ga tèmèbak ahkay do ni ga awak. Zlam ahèci tay, mis tàgria daliya ana tay a kay, tàmènjalèj kà tay akada nday kèrá. ³⁸ Nday ti tèdevu satat a huđ gili bu akaba a hèma bu ; tànjèhad a ahuzl bu ahkay do ni e evid bu. Nday ti mis sulumani, giri-giri akal tanjèhad a mèlan sulumani ya àtam duniya hini àna sulumani ni bu.

³⁹ Mis nday nani dek ti Melefit àzlèba tay a, adèm nday ndam gayan sulumani adaba tэфèkia ahàr a. Ay tàngèt zlam sulumani ge Melefit ya adèm amævi ana ndam gayan ni ndo. ⁴⁰ Tèngèt ndo ni

ti adaba Melefit awayay mendeveřiŋ t̄wi gayan̄ ya agri ana mis đek ni ka ahar bəlan̄. Àslamalia zlam sulumani ana leli a, àtam zlam sulumani ya ti t̄d̄əm am̄vi ana tay ni ; nahkay awayay ti nday day t̄ŋgət zlam sulumani gani nani ka sarta ya ti leli am̄ŋgət ni.

12

Məmbərəŋ məfəki ahàr ka Yezu ba

¹ Ègia ndam nday nani đek t̄fəkia ahàr ke Melefit a, kala t̄bu akaba leli, t̄d̄əfiki divi ana leli nahəma, məmbərəŋ zlam ya ti acafəŋa leli ga moroni kama kama na đek. Məmbərəŋ magudar zlam daya, adaba magudar zlam ti agəs leli akada ga adak ya agəs azana ni. Ahàr àd̄əm m̄acuhwaki ke divi ya ti Melefit àd̄əfiki ana leli ni, məmbərəŋ ba.

² Məmənjumləŋoru ka Yezu. Àvi divi ana leli ga məfəki ahàr ke Melefit ti naŋ ; Bay ya ti èndeveřiŋ t̄wi ge Melefit ya agri ana leli ni ti naŋ gani daya. Àgəskabá ti *t̄adarfəŋ naŋ kà t̄ndal, àjalaki ahàr ke mimili gani ndo simiteni ; àjalaki ahàr ti ka məmərani ge Melefit ya am̄vi ni. Melefit ti naŋ àbu manjəhadani e k̄arsi gayan̄ bu, agur zlam đek ; nihi ti Yezu naŋ diḡsa kà ahar ga đaf gayan̄ a məlan̄ ga gəđakani bu.

³ Jalumki ahàr ka Yezu. Naŋ ti ndam magudar zlam t̄əgria daliya kay, ay ti èbesa. Tamal kajalumki ahàr ti ahar amadəgafəŋa kè k̄ali a do, akamətađum do. ⁴ Lek̄aləm k̄əbum k̄əkad̄umfəŋva kà zlam magudarana, ay kekileŋa ku mis bəlan̄ e kiđiŋ gek̄ali bu tekeđi àmət azuhva kad̄vu nani faŋ ndo timey. ⁵ Jalumki ahàr ka pakama ge Melefit

ya àhi ana kùli, avi njəda ana kùli akada ga bəŋ ga bəza ya ahi ma ana bəza gayan ni ; ma gani nani ti nahkay hi :

« Wur goro, tamal Bay Melefit atraɓ kur, awayay ti kəsər zlam ti, gəskabu ; ka ya ti aləguk ni ti ahar àdəgafuka ba.

⁶ Adaba maslaŋa ya ti Bay Melefit awayay naŋ ni ti atraɓ naŋ, awayay ti məsər zlam.

Maslaŋa ya ti Bay Melefit agəskabu naŋ, àdəm naŋ wur gayan ni ti azləb naŋ.* »

⁷ Nahkay tamal kacakum daliya ti, sərurumki Melefit naŋ àbu atraɓ kùli ti kəsərurum zlam ; afi ahàr ana kùli akada ga bəŋ ga bəza ya afi ahàr ana bəza gayan ni. Wur ya ti bəŋani àtraɓ naŋ do ni ti àbu waw ? ⁸ Bəza ge Melefit dek ti Melefit atraɓ tay ; ay tamal Melefit àtraɓ kùli do ni ti adafaki lekələm bəza gayan do, lekələm bəza məva. ⁹ Nədəm nahəma, ata bəŋ geli ya ka had ni tàtraɓa leli a, leli ti ni mîciikia ma ana tay a. Ègia nahkay ti ahàr àdəm mîciiki ma ana Bəŋ geli ya a hud melefit bu ni àtam ya ti mîciiki ma ana ata bəŋ geli ya ka had ni. Adaba tamal magray nahkay ti aməŋgət *sifa ya àndav day-day do ni. ¹⁰ Ata bəŋ geli ni tàtraɓ leli ti ga sarta bal. Təgray nahkay ti təhi ana ahàr tawayay mədəfiki divi sulumani ana leli. Ay Bəŋ geli ya hud melefit bu ni ti ni atraɓ leli ti ga məjənaki leli ededīŋ ededīŋeni, awayay ti mîgi njələta akada gayan ni. ¹¹ Ku way way do ka sarta ya ti tàtraɓ naŋ ni ti ahàr ahəli, àmərɔu do. Ay kələŋ gani maslaŋa ya ti tàtraɓa naŋ a, àcaha zlam àna naŋ a ni ti ègi zal jiri, arana àhəli ahàr va do.

* 12:6 Gozogul 3.11-12.

Manjəhad ga ndam ga Yezu

¹² Nahkay zla nahəma, ahar àdəgafəŋa kè kəli a ba, zum njəda gekəli dek ga moroni kama kama.

¹³ Dəgum ndileba, kəzum divi maɗaŋgwani ba. Tamal kəgrum nahkay ti maslaŋa ya ti asak awər naŋ ejigədesley ni emigi zal dərə do, amaŋgaba.

¹⁴ Ere ye ti ahàr àdəm kəgrum kəlavaf ni ti nihi : Njəhadum àna sulumani akaba mis dek. Zum njəda gekəli dek ti kənjəhadum kəlavaf ndam *njəlatani ge Melefit. Maslaŋa ya ti ànjəhad njəlata do ni ti emipi Bay geli day-day do. ¹⁵ Bumvu slimi ti maslaŋa àmbrəŋ məgəskabu *sulum ge Melefit ya agri ni ba. Maslaŋa ya ti agudar zlam e kidiŋ gekəli bu nahkay ni ti naŋ akada ga məwəl ya afətaya e dini bu na. Ku way way do ègi nahkay ba, adaba tamal ègia nahkay ti emizibi mis ndahaŋ kay, etigi akada gayan ni. ¹⁶ Maslaŋa àgray hala e kidiŋ gekəli bu ba. Maslaŋa àmbrəŋ ere ye ti Melefit awayay ni akada ge Eseyə ya àmbrəŋa ni ba. Naŋ ti meykweya, akal bəŋani agri sulum ge Melefit azuhva nani, ay sulum gani nani ti Eseyə àzay akada zlam masakani, àzumfəŋ zlam afa ga wur ga məŋani sak bəlaŋ ka duwa gani ciliŋ. † ¹⁷ Kəsəruma, kələŋ gani àwayay ti bəŋani məgri sulum gani, ay bəŋani àgri ndo. Ku ètəwi mitəweni nəŋgu ni bəŋani àmbatkaba majalay ahàr a ndo, àgri ndo.

¹⁸ Lekəlum kəbum kahəɗakumfəŋiyu kè Melefit ti gərgəri akaba ga ndam ya ahaslani kà həma *Sinayi ni. Eslini ti təhəɗakfəŋiya kà zlam ya tɪŋjifiŋ na, kà aku a, kà məlaŋ ziŋ-ziŋena, kà maklaɓasl didiliŋena, kà bəlgadaŋ a. ¹⁹ Eslini ti ticia

† **12:16** Məŋjay Məŋjəkiani 25.29-34.

mahənday ge mezlelim a, akaba dənğu ge Melefit ya ahənday na. Tàra ticia dənğu ge Melefit na ti tàgra aŋgwaz a, tədəm ahikivu ma ana tay ku bəlan va ba. ²⁰ Adaba təhi ana tay : « Ku tamal zlam ga gənwaw ənjiŋa kà həma na nəŋgu ni, tizligi àna akur, tâkad. † » Ma gani nani ti àsia aŋgwaz ana tay a dal-dal. ²¹ Ku Məwiz day ere ye ti àgravu eslini ni dek àsia aŋgwaz a dal-dal, àdəm : « Nəgəgər, bəruv atukaba. § »

²² Ay lekulum kəbum kahədakumfəŋiyu kè Melefit ti akada gatay ni do. Kahədakumfəŋiyu ti kà həma *Siyon, kà kəsa ge Melefit Bay ga sifa ni, kəsa nani ti Zerəzalem ya e melefit bu ni. Kahədakumfəŋiyu ti kà *məslər ge Melefit dal-dalani, tàcalvu do simiteni, təcakalavu ga magray wuməri ni. ²³ Kahədakumfəŋiyu ti kà ndam ge Melefit macakalavani. Nday dek ti Melefit àdəm nday meykweya gayan, slimi gatay àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ya a huđ melefit bu ni. Kahədakumfəŋiyu ti kà Bay Melefit, naŋ ya ti agraŋa seriya kè mis a dek ni. Kahədakumfəŋiyu ti kà ndam gayan ya àdəm nday ndam jireni ni ; mis nday nani ti Melefit èndeveriŋa təwi gayan ya agra ana tay na dek àndava. ²⁴ Kahədakumfəŋiyu ti kà Yezu, naŋ ya ti àgray ti Melefit awəlkabu pakama məweni akaba ge mis ni. Kahədakumfəŋiyu ti azuhva mimiz gayan ya ègəcəki ke kəli ni. Mimiz ga Yezu ti adafaki zlam sulumani, mimiz gani nani ti akada ga Abel ni do.

²⁵ Bumvu slimi, ahər àdəm ku way way do

† 12:20 Mahərana 19.12-13. § 12:21 Mimbiki 9.19.

àmbrəŋ məbi slimi ana pakama ga Bay ya ti ahi ma ni ba. Ahaslani ti təhəŋgria ma ge Melefit ana mis a ; nday ya ti təhəŋgri ma gani nani ana mis ni ti nday ka hađ, ay ti mis ndahaŋ təgəskabu ma gani nani ndo, nahkay ti Melefit àtraβa tay a. Ay nihi ti Bay ya ti ahi ma ana leli ni ti naŋ a huđ melefit bu. Nahkay tamal leli məgəskabu ma gayaŋ ni do ni ti amatraβ leli dal-dal do waw ?
²⁶ Ka ya ti Melefit àzlapay ahaslani ni ti hađ àdaday azuhva dəŋgu gayaŋ ya àhənday ni. Ay nihi ti àdəm nahkay hi : « Sak bəlaŋ keti anagraŋ ti hađ mādaday ; ay amadaday ti hađ ciliŋ do, huđ melefit amadaday daya.* »
²⁷ Àdəm « Sak bəlaŋ keti » nahkay ti, ađafaki zlam ya ti Melefit àgraya tay a, tədaday ni ti atambatvu, atələbi va bi. Melefit amagraŋ nahkay ti, awayay ti zlam ya ti atəgəjəni ni ti zlam ya ti tədaday va do ni ciliŋ.

²⁸ Nahkay məlaŋ sulumani ya ti Melefit aməvi ana leli ni ti amadaday do. Ègia nahkay ti məgrumi səsi dal-dal ! Məgrumi səsi ti nahkay hi : məzləbum naŋ akada gayaŋ ya awayay ni, məhəŋgrumioru ahàr a hađ, məgəsumiki ma daya.
²⁹ Adaba Melefit geli ti naŋ aku ya azum zlam đek ni.

13

Magray ere ye ti Melefit awayay ni

¹ Ègia lekələm kà məŋ gekəli ti kəmbərəŋum mawayavani e kidiŋ gekəli bu ba. ² Kəmbərəŋum məgəskabu ndam mirkwi ba daya ; mis ndahaŋ ka ya ti təgəskabu mirkwi ni ti təgəskabá *məslər

* 12:26 Aze 2.6.

ge Melefit a, ay tægəskabu ti ka məsər gatay do.
³ Jalumki ahàr ka ndam danğay akada lekulum day kəbum akaba tay a danğay bu. Jalumki ahàr ka ndam ya ti mis tægri daliya ana tay ni akada tægri ti ana kəli, adaba lekulum day mis.

⁴ Nawayay ti mis dek tægəskabu ma ge Melefit ya adəmki ka məhəlvani ata wal ata zal ni ; ndam ya ti təhəlvə andava ni ti tağray mesəwehvu ba. Adaba Bay Melefit amagrafəŋa seriya kà ndam ya ti tağray mesəwehvu ahkay do ni tağray hala na.

⁵ A manjəhad gekəli bu ni ti ku way way do əjalaki ahàr ka mawayay sinğə ba ; zlam ya ti naŋ əbu əna naŋ ni ti məmərnu əna naŋ, adəbay zlam ndahaŋ ba. Adaba Melefit Melefiteni adəm əna ma gayan :
 « Day-day anəmbərəŋ kur do, anasləkafuka do.* »

⁶ Nahkay ti ku way way do e kidin geli bu məzay njəda, mədəm :
 « Bay ya ti ajənaki nu ni ti Bay Melefit ;
 nahkay ere ye ti aməsu anğwaz ni ti əbi ;
 mis hihirikeni esliki məgru mam ?† »

⁷ Jalumki ahàr ka gədəkani gekəli, nday ya ti təhi ma ge Melefit ana kəli enjenjeni ni. Jalumki ahàr ka manjəhad gatay, ahəmamam təfəki ahàr ke Melefit duk əbiviyu ana kisim gatay ni. Lekulum day fumki ahàr ke Melefit akada gatay ni. ⁸ Yezu *Krist ti əmbatvu do. Kani ti naŋ əbu akada ye eweni ni, amələbu nahkay ga kanğay-kanğayani.
⁹ Mis ndahaŋ təbu təcahi zlam kay ana kəli gərgəri akaba ya kəcahum ni, tawayay tijin kəli ke divi a, ay ti kəgəsumiki pakama gatay ni ana tay ba.

* **13:5** Mənjay Mimbiki 31.6, 8 ; Zəzəwi 1.5. † **13:6** Limis 118.6.

Təcahi zlam ndahaŋ àki ka zlam məzumani ana mis, ay ti ere ye ti avi njəda ana mis ni ti *sulum ge Melefit ya agri ana tay ni, do ni ti zlam məzumani do. Zlam gani nani ti àjənaki ndam ya təgəskabá ma gana ni do.

¹⁰ Ndam ya təgri təwi ana Melefit a ahay gayan bu ni ti təbu tahəpəf zlam ndahaŋ ya təsliŋi ana Melefit, təviyeki ni. Leli day məbu ana mələŋ *meviyekiki zlam ana Melefit, ay nday ya ti təsliŋi zlam ana Melefit akada ya ahaslani ni ti təsliki məzum zlam ya təvi ana Melefit ka mələŋ geli ni koksah. † ¹¹ Ti Melefit məmbərfəŋa zlam magudarani ge mis ni kà tay a nahəma, ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni təsliŋi zlam, mək gəfakani gatay ahuriyu àna mimiz gani a mələŋ *njəlatani ni vu. Tàra təsliŋia zlam na ana Melefit a nahkay ni ti təsləkaba àna kisim gana a kəsa gatay ni ba, takoru àna naŋ a dala vu, teviyek.

¹² Àgrakivu ka Yezu day nahkay. Təsləkaba àna naŋ a kəsa ba, tòru təkad naŋ ti a dala bu. Àwayay nahkay ti, ti ndam gayan təgi njəlatani azuhva mimiz gayan ya àŋgəzaya ni. ¹³ Təkad naŋ a dala bu ni ti təbəkia mimili a ; ahàr àdəm məgəskabu ti təbəkiki mimili gani nani ke leli daya. Nahkay ti məsləkumaba a kəsa ni ba, mədəgum a dala vu ka mələŋ gayan ya naŋ àvu ni. ¹⁴ Adaba ahalay a duniya bu ni ti leli məbi àna kəsa ya anjəhad ga kaŋgay-kaŋgayani ni bi. Nahkay ti mədəbay kəsa

† **13:10** Mis ndahaŋ tədəm zlam ya təvi ana Melefit ka mələŋ meviyekiki zlam ana Melefit geli ni ti dəf ge Melefit. Mis ndahaŋ ti ni tədəm nani ti kisim ga Yezu ya àmətfəŋ kà təndal ni. Ay a huđ gani bu ni ti ma cəeni nday nani ti ma bəlan.

maweni ya ti Melefit aməvi ana leli ni. ¹⁵ Àna njəda ga Yezu ti ahàr àdəm məgrumi sədaga ana Melefit kəlavad ; sədaga gani nani ti mazləbani geli ya mazləbay naŋ ni. Ka ya ti mazləbay Melefit ni ti mədəm naŋ gəđakani kè meleher ge mis dek. ¹⁶ Ahàr àdəm kəgrumi zlam sulumani ana mis ndahaŋ, kəvumi zlam gekəli ana tay ga məjənaki tay : jalumki ahàr, kəmbərəŋum ba. Zlam nday nani ti akada ga sədaga ya məgri ana Melefit ni ; sədaga gani nani ti àbəlafəŋ dal-dal.

¹⁷ Gəsumiki ma ana gəđakani ya təcahi ma ge Melefit ana kəli ni, grum ere ye ti təhi ana kəli grum ni, adaba təbu təfi ahàr ana kəli ti kənjəhadum àna sulumani kè eri ge Melefit ; Melefit emihindifiŋa manjəhad gekəli ni kà tay a. Tamal kəgəsumikia ma ana tay a ti atəmərvu, nahkay do ni ti manjəhad gekəli ni aməhəli ahàr ana tay. Ay tamal àhəlia ahàr ana tay a ti ajənaki kəli aw ?

¹⁸ Həŋgalumi Melefit ana leli kəlavad. Məsəra, məgudar zlam ndo, mawayay magray zlam sulumani kəlavad. ¹⁹ Ere ye ti nawayay dal-dal ni ti nihi : həŋgalumu Melefit ti məvu divi ga moroni afa gekəli ke weceweceni.

Bay ya ti àbəki pakama ni ahəŋgalay Melefit

²⁰ Melefit ti agray ti mis tənjəhadkabu àna sulumani, àhəŋgaraba Bay geli Yezu e kisim ba. Yezu ti bay mahətay zlam gəđakani, àmət azuhva leli, leli təmbəmbak gayan ; àna mimiz gayan ni ti Melefit *əwəlkabu pakama gayan akaba geli ga kaŋgay-kaŋgayani. ²¹ Nahkay ti nahəŋgalay Melefit ti məvi njəda gayan ana kəli ti təwi gekəli ya kəgrum ni dek mənja sulumani, ti kəgrum ere ye

ti awayay ni. Nahəŋgalay naŋ ti leli dek mǎgray ere ye ti àbəlafəŋ ni àna njəda ga Yezu *Krist. Yezu Krist ti mis dek tǎzləbay naŋ ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay.

Mendeveŋ ga pakama

²² Bəza ga mmawa, nahəŋgalay kəli gəsumkabá ma goro na, adaba nəbiki ana kəli ti ga məvi njəda ana kəli. Ma goro ni ti kay do, gəzit nahkay timey !

²³ Nəhi ana kəli nahəma, tǎfaya wur ga mən geli Timote a daŋgay ba. Tamal àra afa goro a we-ceweci ti amarakaboru afa gekəli ga məməŋjiyu kəli.

²⁴ Grumi sa geli ana gəđákani gekəli dek akaba ana ndam ge Melefit ndahaŋ ni dek. Bəza ga mən geli ndam Itali ni təgria sa ana kəli a.

²⁵ Melefit mǎgri sulum gayaŋ ana kəli dek ti.

Ma M^hweni Sulumani ge Melefit New Testament in Muyang

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muyang

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

7fea74f6-4ba4-5a54-a7cf-a6c88fbc1968